National Library 56253
Gen.Acquisitions Section
Ottawa,Ont.
K1A ON4

National Library
Bibliothèque nationale

Second class mail registration number — 1069.

VABA EESTLANE

25 1952

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

Nr. 40 (2387) XXVI aastakäik — Teisipäeval, 31. mail 1977 — Tuesday, May 31, 1977 — Üksiknumbri hind 35 centi

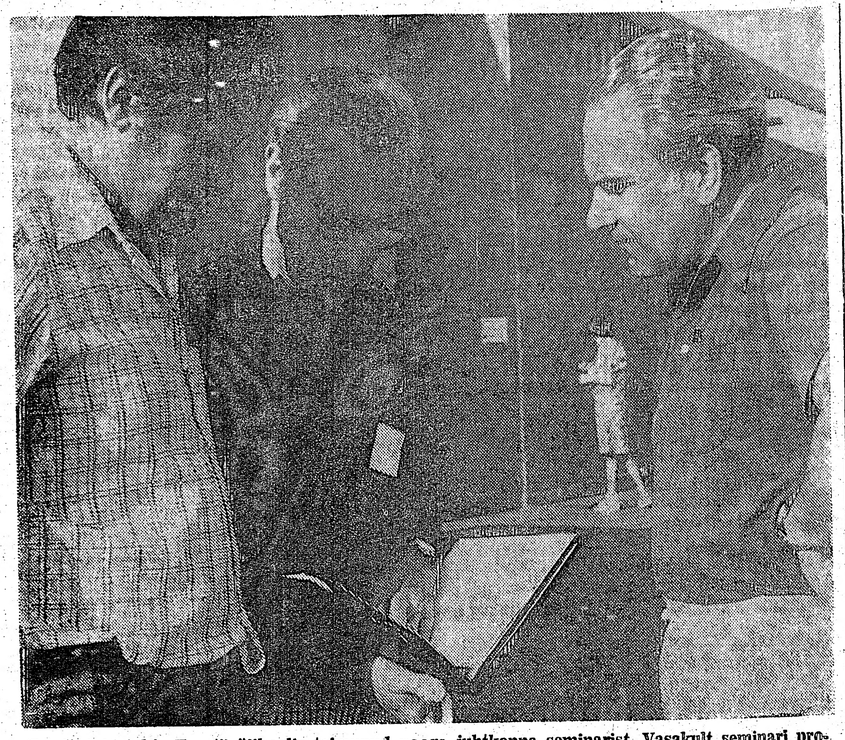

Tegelasi ja juhte Trent'i ülikoolis toimunud noore juhtkonna seminarist. Vasakult seminari programmi juhataja R. Kreem, seminari toimkonna juhataja E. Runge ja rahvatantsude juhataja T. Metsala. ELK foto

69.000 dollariline tshekk Toronto Eesti Majale

Ontario finantsminister Margaret Scrivener andis toetuse isiklikult üle Eesti Maja juhatusele

Toronto Eesti Maja bürooruumis andis Ontario finantsminister Margaret Scrivener möödunud teisipäeva õhtu tagasihoidliku pidulikkusega üle 69.035 dollari suuruse tsheki Eesti Maja juurdeehituse kulutuste osaliste väljaminekute katteks. Suur toetussumma tuli Ontario valitsuse käsutuses olevatest Wintario loterii summadest ning see kattis ühe kolmandiku juurdeehituse kuludest, mis tõusid kogusummas üle 200.000 dollari.

Tsheki üleandmise juures viibisid Eesti Maja juhatuse liikmed eesotsas esimehe N. Valgega, aupeakonsul I. Heinsoo ja ajalehtede esindajad. Minister Margaret Scrivener, kes kandideerib praegu käimasolevatel provintsivalimistel ühes Toronto valimispiirkonnas, mainis, et ta on praegu valimiskampaania keerises ning lahkus pärast tassi kohvi joomist ja lühikest vestlust koosolijatega Eesti Majast.

Minister märkis tshekki üle andes, et ta on palju kuulnud eestlaste kannatustest ja raskustest Teise maailmasõja keerises ning ta imetles nende visadust ja töökust, mille tulemusena on kerkinud selline impogu seda on Toronto Eesti Maja.

Tsheki võttis vastu Eesti Maja juhatuse esimees N. Valge, kes selle andis üle laekurile P. Naabrile. Ühtlasi tänas N. Valge oma lühikeses sõnavõtus Ontario valitsust selle rikkaliku toetuse eest, mis võimaldas Eesti Maja juurdeehituse teostamise.

Nagu vestlusel Eesti Maja juhatuse liikmetega selgus, olid Wintario suure toetuse hankimisel silmapaistvad teened juhatuse liikmel Arvo Vahtral, kellel oli Wintario administratsiooniga pikem kirjavahetus enne kui Eesti Maja palve jaatavalt otsustati.

Eesti Maja esimees N. Valge kinnitab, et selle summa saamisega on Eesti Maja saanud järjekordselt võlavabaks ning kõik juurdeehitusega seotud kulud ja laenud on nüüd kaetud.

Juhatuse käsutusesse jääb isegi väike ülejääk, mis kavatsetakse kasutada remontideks ja muudeks väljaminekuteks.

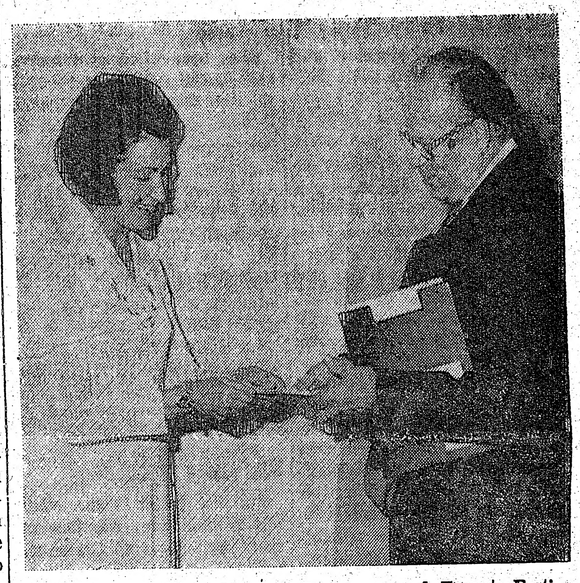

Ontario finatsminister Margaret Scrivener annab Toronto Eesti Maja esimehele N. Valgele üle 69.035 dollari suuruse tsheki Eesti Maja juurdeehituse kulude katteks. Foto: J. Kreilis

Puhastusoperatsioonid Kremlis

Podgornõi kõrvaldati poliitbüroost

MOSKVA — Moskvas oli läänerii kide diplomaatidele ja ajakirjanikele suureks üllatuseks Pravdas ilmunud lühisõnaline teade, et N. Liidu president Nikolai Podgornõi on lahkunud 15 liikmelisest kõikvõimsast partei keskkomitee poliitbüroost. Podgornõi väljalülitamine poliitbüroost oli seda üllatuslikum, et ta soorilas alles hiljuti pikema eduka propagandareisi Aafrikasse ning kuulus koos partei peasekretäri Brezhnevi ja peaminister Kossõginiga praegu võimul oleva „troika" koosseisu.

Läänerii kide vaatlejad arvavad, et Podgornõi on sattunud vastuollu Brezhneviga, kes pidas vajalikuks Podgornõi tiibu kärpida.

Nikolai Podgornõi on juba Stalini aegne poliitiline tegelane, kes on kauemat aega olnud poliitbüroo liige.

Ta on 74-aastane ja ukraina päritoluga, ning N. Liidu presidendi koht on talle ainult nimeline positsioon, kuna tema võim baseerus poliitbüroole.

Partei peasekretär Brezhnev on alustanud ilmselt telgitaguseid kombinatsioone oma positsiooni tugevdamiseks,

kuna tema kaitsealune 49-aastane noorkommunistide organisatsiooni juht Jevgeni Tjatshelnikov nimetati kommunistliku partei keskkomitee propagandaosakonna juhatajaks.

„Kodumaal" uus toimetaja

Kauaaegne okup. kodumaalt välismaale saadetav propagandaleht „Kodumaa" on vahetanud toimetajaid. Senine toimetaja Elmar Mustmets on läinud pensionile ja tema asemele on määratud Erich Kiisa. Seoses pensionile minekuga on E. Mustmets vabastatud ka Välismaaga Sõpruse ja Kultuurisidemete Arendamise Eesti Ühingu juhatuse presiidiumist, millisele ametikohale asus ta järglane.

Andrew Youngi kõvad sõnad Aafrikas

WASHINGTON — Ühendriikide kontroversiaalne peadelegaat Liitunud Rahvaste Organisatsioonis Andrew Young, kes praegu viibib Aafrikas, kus ta võitleb mustade õiguste rakendamise eest tähendas Zambias, et Ühendriigid taotlevad Lõuna-Aafrikas enamusvalitsuse rakendamist ja kasutavad selle eesmärgi saavutamiseks Ühendriikide kasutuses olevaid meetodeid. Andrew Young ei selgitanud lähemalt, millised on need „meetodid".

Tööerakonna valimisvõit Hollandis

AMSTERDAM — Hollandis toimunud parlamendivalimistel tuli võitjaks senise peaministri Joop Den Uyl'i töölispartei, kes saavutas parlamendis 53 kohta senise 43 koha asemel. Teiseks tuli 50 kohaga kristlikdemokraatlik partei ja kolmandaks 27 kohaga parempoolne liberaalide partei. Peaminister Uyl moodustab uue valitsuse tõenäoliselt tsentrumist vasakpoolse valitsusena.

Carteri vastuolud USA kindraliga

WASHINGTON — Ühendriikide president Carter vallandas omalt kohalt ameerika sõjaväejõudude staabiülema Lõuna-Koreas kindral John Singlaub'i, kes kritiseeris presidendi otsust ameerika sõdurite väljatoomiseks Lõuna-Koreast. Kindral Singlaub mainis, et kui Ühendriigid toovad oma väed Lõuna Koreast, siis alustab kommunistlik Põhja-Korea uut kallaletungi Lõuna-Koreale. Kindral Singlaub kinnitab, et Lõuna-Korea on sõjaliselt tunduvalt nõrgem Põhja-Koreast ning Ühendriikide sõjavägede vähendamine võib toimuda alles pärast üksikasjalisi nõupidamisi Lõuna-Korea ja Jaapani valitsustega.

Vene reisilennuk küüditati Rootsi

STOKHOLM — Üks 37-aastane valgevenelane võttis üle Läti territooriumi kohal lendava vene reisilennuki ning sundis selle koos 18 reisija ja viie meeskonnaliikmega maanduma Rootsis Arlanda lennuväljal. Lennuki ülevõtja veenis meeskonnaliikmeid, et tal on kaasas lõhkaineid, millega ta laseb õhku lennuki kui tema nõudmisi ei rahuldata. Rootsi võimud ei leidnud lennukist lõhkeaineid ning tegemist oli bluffiga, mida lennuki meeskond uskus. Moskva on esitanud juba nõudmise „bandiidi" väljaandmiseks.

Parti Quebecois muutub mõõdukamaks

MONTREAL — Quebecis praegu võimul oleva Parti Quebecois konverentsil võeti vastu resolutsioon, millega pehmendatakse senist drastilist poliitikat Kanadast lahkulöömiseks. Resolutsioonis mainitakse, et selle perioodi kestel, mil Quebec on veel Kanadaga ühendatud, ei aja Quebec iseseisva riigi poliitikat vaid taotleb Quebeci provintsile suuremat autonoomiat.

300 hukkus tuleõnnetusel

KANSAS CITY — Ühendriikides, Kentucky osariigis juhtus möödunud laupäeva õhtul traagiline tuleõnnetus, mis nõudis ohvriks üle 300 inimese. Tuli hävitas ühe suure klubihoone, milles viibis tule lahti puhkemisel umbes 4500 inimest. Seni on rusude alt välja toodud üle 200 laiba kuid arvatakse, et hukkunute arv tõuseb kuni 300-le.

Klubi asub Ohio jõe ääres Cincinnati külje all ning hoonesse oli kogunenud möödunud laupäeval suurel arvul inimesi, et pühitseda Ühendriikide Memorial Day nädalalõppu.

Tule algust märgati esmakordselt kella 9 paiku õhtul kuid suits levis kiiresti koridoridesse ning takistas inimestel lahkumist peatkse kaudu.

Tuletõrje arvab, et tuli puhkes hoone keldriruumides ning tungis sealt nii kiiresti ülemistele korrustele, et inimestel polnud enam aega põgenemiseks.

Terroristid vabastasid lapsed

Kooliõpetajad ja rongireisijad ikka veel Moluki saarte löögimeeste küüsis

AMSTERDAM — Hollandis ühe koolimaja ja raudteerongi üle võtnud Lõuna-Moluki saarte terroristid vabastasid möödunud neljapäeval ja reedel nende valduses olnud 105 pantvangi-kooliõpilast, kuna peaaegu pooled lastest haigestusid. Kuid terroristid jätsid koolimajja pantvangidena neli kooliõpetajat ning nende poolt vallutatud rongil on ikka veel kõik 55 pantvangi nende küüsis.

Hollandi valitsuse ringkondadest mainitakse, et läbirääkimised terroristidega on ummikus, kuna valitsus ei ole valmis vabastama pooltteist aastat tagasi vangistatud ja vanglasse saadetud Lõuna-Moluki saarte terroriste.

Politseivõimud kinnitavad, et terroristid on jäänud oma esialgsete nõudmiste juurde ning ei ole valmis pantvangide vabastamiseks järelandmisi tegema.

Terroristid on nüüd pantvange hoidnud 8 päeva ja keegi ei oska ennustada, kuidas see draama lõpeb. Terroristide valduses olleval rongil on ka üks rase naine, kes kannatab tervisehäirete all. Tema vabastamiseks on esitanud palve Hollandis elavad Lõuna-Moluki saarte naised, kuid terroristid lükkasid nende ettepaneku tagasi.

Ligemale 20-st inimesest koosnev grupp tegi politseivõimudele ettepaneku, et neile antaks luba pantvange välja vahetada ja nende asemele asuda, kuid see ettepanek lükati tagasi.

AKADEEMILISE KODU

SÕPRUSÕHTU

reedel, 3. juunil, 1977 kell 8 õhtul Tartu College'is.

Kavas debatt ja lauluettekanded.

Laupäeval, 2. juulil

„SUVIHARI 1977 SEEDRIORUL"

Kell 9 õhtul vabaõhuteatris 11. vabaõhuetendus — Eesti Rahvusteater esitab August Kitzbergi komöödia

„NEETUD TALU"

Lavastus: LYDIA VOHU ja KAAREL SÖÖDOR. Üldkorraldus vabaõhuteatris: ENE REBANE. Osalised: Lydia Vohu, Tamara Norheim, Elna Libe, Leena Kalm, Kaarel Söödor, Edgar Kink, Kaljo Anja, Heino Halling, Jaan Lents, Erik Kastein, Paul Kristal j.t.

Kell 5 p.l. lauluväljakul

KONTSERTAKTUS

Palvus: piiskop Karl Raudsepp.
Kõne: Heikki Leesment. Vabaõhukontsert: Toronto Eesti Segakoori ansambel, juh. Uno Kook.

Kell 12 (kesköö) mälestussamba esisel:

„Mõttelennul kodumaale . . ."

☆ Tantsuks GEORG ILTALI KAPELL

VABADE EESTLASTE HÄÄLEKANDJA

VABA EESTLANE

VÄLJAANDJA: O/Ü Vaba Eestlane, 135 Tecumseth St Torontos.
PEATOIMETAJA: Karl Arro
TOIMETAJA: Hannes Oja
POSTIAADRESS: P.O. Box 70, Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7
TELEFONID: toimetus 364-7521, talitus (tellimised, kuulutused, ekspeditsioon) 364-7675

TELLIMISHINNAD Kanadas: aastas $28.—, poolaastas $14.50 ja veerandaastas $8.—, kiripostiga aastas $46.—, poolaastas $23.50 ja veerandaastas $12.50

TELLIMISHINNAD väljaspool Kanadat: aastas $30.—, poolaastas $15.50 ja veerandaastas $8.50. Kiripostiga USA-s: aastas $51.—, poolaastas $26.— ja veerandaastas $14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse: aastas $60.—, poolaastas $30.50 ja veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 c. — Üksiknumbri hind 35 c.

FREE ESTONIAN

Published by Free Estonian Publisher, Ltd., 135 Tecumseth St., Toronto 3, Ont. M6J 2H2

Eesti Pensionäride Klubi Torontos juhatus. Esimene rida, vasakult: E. Terts (klubi perenaine), E. Loosberg (endine abiesinaine ja esimehe kohuste täitja), F. Terts (uus esinaine), H. Mägi. Teine rida: E. Kumm, O. Kraav, H. Parson. Kolmas rida: A. Pajur, A. Tamm, V. Saarni. Pildilt puudub juhatuse liige Oskar Vaher. Foto: J. Säägi

Puhastus Kremlis

Läänemaailma kremloloogid ja N. Liidu kommunistliku partei telgitaguste eksperdid on kuni seni ajani arvamisel olnud, et N. Liidus seni võimul olnud troika — Brezhnev-Kossõgin-Podgornõi — on tihedalt kokkusulatatud võimumeeste grupp, kes on loonud omavahelise liidu kõigi tähtsamate võimupositsioonide oma käes hoidmiseks ning teiste juhtivatele positsioonidele pürgivate poliitikute kõrvale tõrjumiseks. Ehkki viimastel aastatel partei peasekretär Leonid Brezhnev surus teised troika liikmed — peaminister Kossõgini ja president Podgornõi — tahaplaanile, vajas ta siiski ilmselt nende abi ja toetust võimul püsimiseks ning oma poliitiliste plaanide ja ambitsioonide teostamiseks ning selle tulemusena võis ennustada praeguse olukorra jatkumist.

Nüüd tulevad Kremlist äkki teated, et troika on hakanud ootamatult lagunema. Võimul oleva kolmiku üks liikmeid president Nikolai Podgornõi on järsku N. Liidu kommunistliku partei keskkomitee 15-liikmelisest kõikvõimsast poliitbüroost kõrvaldatud, mis laseb oletada, et ta kaotab ka peatselt N. Liidu presidendi koha ning tema mäng on läbi mängitud.

Seni puuduvad andmed, mis on troika lagunemise põhjuseks ning selle kohta ei anna seletust ka Kremli lühike ametlik teadaanne, mis avaldati Pravda veergudel. Selles lühikeses teadaandes mainitakse ainult lakooniliselt, et Nikolai Podgornõi on poliitbüroost lahkunud. Ei mingit põhjendust ega lähemat seletust, miks vana 74-aastane teenetega partei veteran ja Brezhnevi kauaaegne kaaslane sunnitit oma võimupositsioonilt taanduma.

Mis võiksid olla Podgornõi ajaloo kolikambri heitmise põhjused? Oletusi on tehtud juba mitmesuguseid. Arvatakse, et N. Liidus tuleb lähemal ajal kinnitamisele uus põhiseadus, milles ei esine enam presidendi institutsiooni ja seega tuli Podgornõi paratamatult kõrvaldada. Teised eksperdid omakorda kalkuleerivad, et uues põhiseaduses on tehtud suuri muudatusi valitsemise süsteemis ning nihutatud partei esiplaanile, millega seoses Brezhnev saab ametlikult riigipeaks. On ka neid, kes kinnitavad, et Podgornõi oli 74-aastane ning tal oli aeg erru minna.

Kõik need oletused tunduvad kergekaalulistena ja isegi ebaloogilistena. Meie ei saa unustada, et N. Liidu presidendi koht ei ole mingisugune võimupositsioon kuid samal ajal on kõik poliitbüroo liikmed tohutu suurte võimupiiridega ning nende otsustest oleneb N. Liidu sise- ja välispoliitika. Kui Podgornõi kõrvaldati poliitbüroost, siis on ta välja lülitatud N. Liidu juhtkonna koosseisust ning tema presidendi kohal püsimisel või sellelt positsioonilt kõrvaldamisel ei ole enam mingit tähtsust. Kui Podgornõi ei oleks kellelgi jalus ees olnud, siis oleks ta võinud ka presidendikohalt lahkuda, kuid ta oleks ikka edasi jäetud poliitbüroosse.

Kremli müüride taga toimuv võimuvõitlus on läänemaailma vaatlejatele ja poliitilistele ekspertidele alati olnud suureks müsteeriumiks ning sinna kategooriasse kuulub ka vana teenekа kommunisti Nikolai Podgornõi kõrvaldamine. Tema eluaastad ei mängi siin tõenäoliselt mingit rolli, kuna poliitbüroos on terve rida mehi, kellede eluaastate kurve tõuseb üle 70 eluaasta. Võib ainult oletada, et Podgornõi ja tema ümber koondunud grupp jäi kuidagi ette Brezhnevile, kes vaatamata oma 70-nele eluaastale ja kõikuvale tervisele tüürib absoluutse võimuga diktaatori kohale. Tema kõrvaldamine poliitbüroost peaks märkima suuremate puhastusoperatsioonide algust, kuna iga diktaatori võimule pürgimise teekond on alati palistatud tema võimult kõrvaldatud vastaste jäänustega. Kes kukuvad järgmistena ja kes pääsevad nende asemele — seda peaks näitama lähem tulevik.

K. A.

Uus film okup. Riia KGB orjalaagreist

Lätlastest baptisti õpetajate kaudu toodi Saksamaalt USA-sse uus, vähemalt poole-tunnilise kestvusega film Riia ümbruses asuvatest Vene vangilaagritest. Film näitab kuidas vangide töövõimega püstitatakse Riia äärelinnades tehaseid ja vabrikuid. Näitab sunnitööliste tööga saadud tooteid vabrikutest, kuhu nad tööle saadetud ja mis vangide jaoks ehitatud jne. On võtteid ka KGB peakorteri majast Riias ja sellesse sisenevatest tegelastest ja nkvdistidest.

Uus film, mis on täienduseks varem välja toodud filmikatkendile, mis pärines ka Riiast ja näitas ühte vanglat poliitiliste vangidega. Film on kokku lõigatud Saksamaal pikkamööda okup. Lätist väljatoodud filmikatkendeist, mis võetud aga teadlikult ühe filmi jaoks. Selle kõnelesid sisse vajalike seletuste osas inglise keeles Saksamaal, Münsteris asuva läti gümnaasiumi õpilasist need, kes elavad USA-s, õpivad aga läti gümnaasiumis Münsteris, Saksamaal.

Filmi nägid mai algul USA lätlaste keskorganisatsiooni „ALA saadikud, kes pidasid oma aastakoosolekut Clevelandis. Ka New Yorgis on mõned seda filmi näinud ja annavad sellele hea hinnangu.

Nagu kuuleme, on filmi ära ostnud TV suur-saatejaam NBC, kelle saadetevõrk ulatab üle USA. Esialgselt on andmeid, et film tuleb näitamisele NBC-TV saateis teisipäeval, 14. juunil. Et see film väga paljuid meist huvitab, on soovitav hoolega NBC saatekavu jälgida, et teada filmi esitamisega nii päeva, kui see peaks muutuma, kui ka kellaaega.

Eelmist lühifilmi on paljud eestlased näinud. Seda on näidatud ka Eesti Majas New Yorgis.

VES

Vähemusrahvused N. Liidule ohtlikud

Venelased kindlustavad oma positsioone „nõukogudeliku kultuuri" arendamisega ja propageerimisega

Inglise ajakiri „The Economist" on avaldanud ülevaate vähemusrahvuste probleemist Vene impeeriumis, kus enamusrahvus venelased kipub vähemuseks jääma. Venelaste positsioonide kindlustamiseks toimub praegu äge kampaania nn. ühise nõukogudeliku kultuuri arendamiseks.

See arendamine toimub vene keele vahendusel ja kultuur ise on võimalikult venelik. Kodumaa ajakirjanduses ja mujal kultuurielus on need Moskva pürgimused jätnud juba vägagi selgeid jälgi.

Väljaspool oma piire võitleb N. Liit rahvaste enesemääramise eest ja nn. imperialismi vastu. Ometi on N. Liit ise suur koloniaalriik. Erinevus vanadest koloniaalimpeeriumidest seisab ainult selles, et N. Liitu ei lahuta tema kolooniatest meri, vaid allasurutud rahvad elavad venelaste seas ja nende ümber.

N. Liidu u. 250 miljonist on praegu ainult u. 130 miljonit venelased — see on väga napp enamus.

Osa vähemusrahvuseid kasvab kaks korda nii kiiresti kui venelased. See kehtib eriti Kesk-Aasias elavate muhameediusuliste rahvuste kohta, keda on praegu juba ligi 50 miljonit.

Teine suur grupp on ukrainlased (üle 40 miljoni), kes pidevalt on rahvuslikus opositsioonis suurvenelastega. Rahutuskoldeks on ka Baltikumi rahvad (6 miljonit), juudid (2,5 miljonit) ja saksalased (1,5 miljonit).

Juudid ja saksalased on pidevalt nõudnud õigust Venemaalt lahkuda. Seni on välja rännanud u. 130.000 juuti ja 30.000 saksalast. Juutide kultuurisümpoosion Moskvas keelati ära, juutide usuliste kommete täitmist katsutakse igati takistada.

Juudid töötavad paljudel kõrgestikvalifitseeritud kohtadel N. Liidus — ja neid on ohtralt dissidentide hulgas.

Gruusias on toimunud pommiatentaate protestiks maa venestamise vastu. Üksikuid protestiaktsioone on toimunud Balti riikides. Ukrainas toimus 1967 ja 1972 tõsiseid rahutusi rahvuslikul pinnal. Nende tõttu kaotas oma positsiooni kohalik parteisekretär Pjotr Shelest.

Aafrikas ja Aasias toimuv rahvuste iseseisvumine, millest sõnumid N. Liidu enda massimeediumide vahendusel jõuavad vähemusrahvuste juurde, on tugevasti inspireerinud neid rahvuslikke liikumisi ja õhutanud rahulolematust.

1961 võeti parteiprogrammis vastu kava, üksikute osariikide (peamiselt paberil olevate) piiride ja rahvuslike erinevuste likvideerimiseks. See aktsioon toimub praegu täie jõuga.

Üks raskemaid süüdistusi tänapäeval on nn. rahvusliku natsionalismi õhutamine ja nn. nõukogude kultuuri mitteküllaldane viljelemine.

Selle süüdistuse nimel on piiratud tugevasti mitmesuguseid rahvusliku kultuuri avaldusi — kirjanduse, muusika, teatri jne. alal. Vähemusrahvuste vastupanu saab praegu piirduda peamiselt passiivse tegevusega.

Kesk-Aasiast ähvardav oht on kõige tõsisem. Sealsed rahvad hoiavad rohkem kinni oma usust kui venelased omast. Pikas perspektiivis ei saa Moskva hoida Kesk-Aasia vabariike põllumajanduslikul tasemel, vaid peab ehitama sinna tööstuslikke keskusi. See tõstab rahvaste majanduslikku ja kultuurilist taset — ning sellega seoses nende rahvuslikku iseteadvust.

N. Liit on katsunud hoida piiralasid keskvõimu kammitsas muuhulgas sellega, et ta ei lase neil majanduslikult saada isevarustajaiks, vaid annab igale nn. osariigile vaid ühe majandussektori viljeleda.

Sedagi võtet ei saa lõpmatuseni kasutada.

Moskva kardab, et teised suurvõimud — eriti USA ja Hiina — hakkavad õhutama vähemusrahvuste vastupanutahet. Hiina on seda juba teinudki. Hiina raadio on võtnud sõna Ukraina ja Balti riikide iseseisvuse kaitseks. USA on olnud tagasihoidlikum, kartes komplikatsioone, mis võivad kujuneda rahvusvahelisteks.

Aga kui praegune nn. pingelõdvenduse periood peaks lõppema, siis pole võimatu, et ka USA hakkab oma propagandaaparaati kasutama selleks, et õhutada N. Liidu 120 miljonisse ulatuvate vähemusrahvuste iseteadvust.

The Economist on oma artikli pealkirjastanud: Nõukogude hiiglaste liitekohad naksuvad. Selle naksumise ilmingud on selgesti märgatavad.

Vabamad tuuled Hiinas

PEKING — Vabamad tuuled on hakanud puhuma Hiina kultuurielus nüüd kui Mao lese Chiang Chingi võimuaeg on lõppenud, mainivad Hiinas asuvad läänеriikide vaatlejad. Enne möödunud sügist võimult kõrvaldamist valitses Chiang Ching diktaatorina Hiina kunsti ja kirjanduselu üle kümne aasta.

Chiang Ching ja ta kaaslaste vangistamise järele on Hiinas uuesti avatud uksed klassikalisele kultuuripärandile. Ausse on pääsenud jälle ka revolutsioonieelsest ajast pärit olevad kunstiteosed samuti kui filmid ja ooperid „vabariigi" „revisionistide" ajajärgust, nagu nimetatakse aega enne kultuurirevolutsiooni.

Samaaegselt on Hiinas jälle hakatud leplikumalt suhtuma läänemaailmast mõjutatud kultuurielule ja ergutatud uuesti kultuurivahetust, mis on olnud väga väike kultuurirevolutsiooni järgsel ajal.

Hiinas on nüüd esitatud ka Beethoveni muusikat hiina orkestri ja orkestrijuhi poolt. See on esimest korda pärast 1960. aastate keskpaika, mil Pekingis kuuldi Beethoveni, kes koos teiste heliloojatega kolm aastat hiljem sattus radikaalide ägedate rünnakute alla.

Ka Hiina klassikalist kirjandust kavatsetakse jälle välja anda. Üks kirjastus on teinud teatavaks oma kirjastuskava, kus on sisse võetud kuulsate Tang- ja Sung-aegsete luuletajate teoseid.

Kirjastuse järgi Chiang Ching ja teised „nelja grupi" liikmed olid viimastel aastatel takistanud teda sellise kirjanduse välja andmisel.

Ka kunstilises tegevuses jõutakse tagasi klassikaliste hiina eeskujude ja ainete juurde, mis olevat sattunud „pimedusse" radikaalsete juhtide võimutsemise ajal.

Sellekõrval kaheksa mudeloperit ja balletti, mis Chiang Ching tõstis eelistatud töödeks kultuurirevolutsiooni ajal, on nüüd programmidest kadunud. Nende asemel esitatakse ooperеid, mis on loodud „vabariigi" algaastail või sellele eelneval ajal. Chiang Ching mõistis need ooperid ja balletid kultuurirevolutsiooni alul hukka ja keelas nende esitamise.

Chiang Chingi ülistati kultuurirevolutsioonist alates „revolutsioonilise kirjanduse ja kunsti lipukandjaks" ja mõni kiitja nimetas teda isegi uueks Danteks.

Ta püsis kunstielu ainuvalitsejana kuni möödunud aasta oktoobris johtunud vangistamiseni.

Nüüd näib olevat vaid ajaküsimus, mil Hiina suured ooperikompaniid võtavad jälle oma kavasse hiina pärandlikud pekingiooperid. Ettevalmistused nõuavad veel oma aja kuna neid soositud oopereid pole esitatud üle kümne aasta.

Pekingis on maikuu alul esitatud kaks korda avalikult L. van Beethoveni viies sümfoonia. See oli esimest korda pärast kultuurirevolutsiooni, kus hiina orkester seda läänemaailma muusikat esitas.

Mõned läänemaised orkestrid mängisid Hiinas Beethoveni ja teiste lääne klassikute töid pärast 1973. aastal lühiajaliselt kestnud „parempoolsete" tuulte hooaega. Siis alustas Chiang kohe kampaaniat kodanlike tööde keelustamiseks, mis olevat kodanluse eelüksusteks. Nende helitööde esitused mõisteti hukka kui kodanlise kultuuri sissetoomise kaitsed, mis looksid eeldused kapitalismi tagasi toomiseks.

SST

Kommentaarid

Kes me siis õieti oleme — väliseestlased või välismaal elavad põgenikud-pagulased? Pagulasajastu esimestel aastatel olime kõik ausad poliitilised põgenikud, kes tormist merd ja surmaohtu trotsides põgenesid kommunismi eest Rootsi või Saksamaale, kuid nüüd näib, et see nimetus meile enam eriti ei meeldi ja oleme põgenikest muutunud väliseestlasteks, kelleks meid tituleerib ka okupeeritud Eesti ajakirjandus.

Okupeeritud eesti propagandamehed ei taha meid kuidagi aktsepteerida kommunismi eest põgenenud eestlastena, mida kinnitab ka pagulaseestlastega sidemepidamiseks ning nende mõjutamiseks loodud propagandaorgan „Väliseestlastega Kultuurisidemete Arendamise Ühing". Okupatsiooni ajal ilmunud „Eesti nõukogude entsüklopeedias" mainitakse, et väliseestlaste arvu suurenemine pärast Teist maailmasõda oli tingitud sellest, et paljud põgenesid fashistliku mobilisatsiooni või tööteenistusesse saatmise eest, paljud viidi vägivaldselt Saksamaale ja 1944. aastal asus osaliselt Nõukogude vaenuliku propaganda mõjul välismaale hulgaliselt sõjapõgenikke, samuti ka fashistlike okupantide käsilasi. Nii et põgenikke oli, kuid keegi ei põgenenud kommunismi eest. Ja nüüd on kõik need põgenikud muutunud väliseestlasteks.

Nõukogude entsüklopeedia väide, et eestlased põgenesid punaarmee teistkordselt Eestisse saabumisel välismaale fashistide propaganda mõjul on ülimalt naiivne, kuna iga välismaale põgenenud eestlane teadis kommunismist rohkem kui mõni Göbbelsi propagandaministeeriumi kommunistlike küsimuste nõunik.

Meie staatuse määritlemisel tuleb arvestada, et meie oleme kommunismi eest välismaale põgenenud eestlased ja jääme põgenikkudeks nii kaua kuni kommunistlik rezhiim Eestis püsib ja meile ei ole võimalik oma kodumaale tagasi minna. Ajaloo ees ei ole meie tahtlikult teistesse maadesse siirdunud emigrandid, vaid kodumaalt välja tõrjutud pagulased, keda venelastega Teise maailmasõja ajal liitluses olnud ameeriklased nimetasid tagasihoidlikult „displaced persons", et oma liitlast mitte pahandada.

Kui mõnele Teise maailmasõja ajal kodumaalt põgenenud eestlasele meeldib ennast praegu nimetada väliseestlaseks, siis on see tegelikult ainult tõsiolude maskeerimine. Meie võime olla ainult vormilt väliseestlased kuid sisult oleme ikkagi poliitilised põgenikud.

*

Jugoslaavia diktaator Josip Broz-Tito on ajanud pärast Teist maailmasõda Jugoslaavias mõningal määral iseseisvat poliitikat ning ei ole täitnud kõiki Kremlist tulnud korraldusi ja eeskirju. Selle iseseisva hoiaku eest on ta kuulnud läänemaailmast palju kiidusõnu ning Ameerika Ühendriikidest on voolanud Titole ja tema kommunistlikule valitsusele lakkamatu toetus paljude dollarimiljonite näol.

Kuid Tito ei ole kaugeltki nii hea poiss kui seda mõned läänemaailma poliitikud ja riigimehed arvavad. Kremliga on ta vahetevahel vastuolus ainult nendes küsimustes, mis riivavad Jugoslaavia ja Tito isiklikke huvisid, kuid kui asi puutub kommunistliku ideoloogia ja diktatuurirezhiimide kaitsmisesse, siis on Tito kähku-kärmelt Kremli poolel.

Nagu näiteks hiljuti Ühendriikide asepresident Walter Mondale'iga kohtamise ajal. Tito tegi Ühendriikide asepresidendile külmalt selgeks, et Jugoslaavia on häiritud inimõiguste küsimuste ülestõstmise pärast president Carteri poolt ning väitis ülbelt, et ta ei taha kuulata ameeriklastelt mingisuguseid loenguid inimõiguste printsiipide kohta. Tito käitumisest võib järeldada, et ta on saanud Kremlist hoiatusi seoses eeloleva Euroopa julgeolekukonverentsi järelkonverentsiga, mis toimub teatavasti Jugoslaavia pealinnas Belgradis.

Tito, kes on halastamatult heitnud vangitorni oma vastaseid ning inimõiguste respekteerimise nõudjaid, kinnitas hähenematult Walter Mondale'ile, et tema arvates ei ole Jugoslaavia demokraatia sugugi

(Järg. lk. 3)

VALVEARST NÄDALALÕPUL

4. ja 5. juunil on valvearstiks dr. Sauks, tel. 461-0912.

Eesti tutvustamine õhus

SAN FRANCISCO — Eestlaste ühislennust San Franciscost Vancouveri Eesti Päevadele kavatsetakse kujundada rahvuspropagandaline üritus õhus. CP Air lennuliiniga on saavutatud kokkulepe, mille põhjal stjuardessid kannavad lennu ajal sini-must-valgeid rinnamärke sõnadega „Flight — Estonians to Vancouver — July 10, 1977". Kapteni poolt tuleb tervituskõne eestlastele. Lennukis viibivatele muulastele jagavad rahvaõivas noored Eestit tutvustavaid voldikuid. Samuti on koostatud Lääneranniku Eesti Päevade mõtet kirjedav ingliskeelne kiri väljajagamiseks lennu ajal.

Kõik ühislennust osavõtjad, kes omavad rahvaõivaid, kannavad neid lennu ajal.

John Ostrat Co. poolt on valmistatud igale lennust osavõtjale graveeritud nimesilt sini-must-valge ribaga, millised antakse üle kaasalendajatele San Francisco lennuväljal.

Ühislennuga liitumise kuupäeva on pikendatud kuni 7. juunini. Telefoneerida: (415) 592-7793, San Carlos Travel. Mainida: „Flight Estonians to Vancouver".

Huvi XIII Lääneranniku Eesti Päevade vastu Põhja-Kaliforniast on erakordselt suur. Noorte rahvatantsijate grupp lendab või sõidab autodes kohale saja protsendiliselt. San Francisco Segakoorist tuleb kaks kolmandikku. Kogusummas võib arvestada Põhja-Kaliforniast ligemale kahesaja osavõtjaga.

Teadaanne pensionäridele

Pensionäride hooaja viimane koosviibimine leiab aset 2. juunil kell **3 p. l.** Eesti Maja suures saalis, millest klubi liikmeid külalistega palume osa võtta.

JUHATUS

EERIK PURJE

KINDLUSTUSBÜROO

Kõik kindlustusliigid

958 Broadview Ave., Suite 203

Toronto, Ont. M4K 2R6

Tel. 461-8900

Külastage kunstnik SAARNIIDU STUUDIO VÄLJAPANEKUID

ÕLEMAAL, SUMERI MOTIIVID

567 Roehampton Ave., tel. 488-5895

Avatud ka päeval

ILMAR HEINSOO INSURANCE

Eesti Majas

955 Broadview Avenue, ruum 202,

Toronto, Ontario M4K 2R6

Telefon 461-0764

H. KIRIK Insurance Agency

KINDLUSTUSED

23 WESTMORE Dr., Suite 200

Rexdale, Ont. M9V 3Y7

Tel. 745-4622

Kommentaarid

(Algus lk. 2)

hädaohus kui valitsus ja partei võtavad tarvitusele „teatud vahendid" mõningate isikute vastu.

See on tüüpiline kommunistide mõttemisviis: demokraatia sildi alla kiusatakse taga tõelisi demokraate, kes võitlevad kommunistliku diktatuuri vastu.

AMI

Järelkasv Lääneranniku Eesti Päevade sünnilinnast San Franciscost „teel" Vancouveri suurkokkutulekule. Enamus nendest noortest rahvatantsijatest ei olnud veel sündinud kui toimusid esimesed Lääneranniku Eesti Päevad San Franciscos 1953. aastal. Foto on tehtud 8. mail s.a. San Mateos pärast esinemist emadepäeva aktusel. Paremal ühislennu organiseerija EOLL Vanemate kogu liige Arno Bender, paremalt kolmas tagareas San Francisco Rahvatantsurühma juht pr. Yola Lusik.

KGB värbab endiseid sõjavange agentideks

Lääne-Saksamaale saabub N. Liidust ähvarduskirju

STOKHOLM (EPL) — Viimastel nädalatel on Lääne-Saksa avalikkust häirinud paljastused, kuidas KGB värbab omale agente endiste sõjavangide ridadest. Selle hädaohtliku võimaluse eest on eksiilorganisatsioonide esindajad tihti hoiatanud saksa poliitikuid, kuid seni asjatult.

Nüüd üle kolmekümne aasta pärast II maailmasõja lõppu ei või endised sõjavangid ikka veel end tunda kindlatena KGB ähvarduste vastu, eriti veel siis, kui nad on saavutanud mingi positsiooni.

KGB tuletab ohvritele meelde, et nemad sõjavangistuses olles andsid allkirja kohustusele teenida N. Vene huvisid KGB (NKVD) korralduste kohaselt.

Nüüd saadab see vägev asutus endistele sõduritele ähvarduskirju!

Sellekohaseid asitõendusi on esitanud avalikkusele Põhiseaduse kaitseamet Schleswig-Holsteinis. Maailmas on kombeks, et nii KGB kui ka üldse N. Vene õõnestustööst läänes tohib ainult siis avalikult kõnelda, kui selleks on olemas küllaldaselt vastuvaidlematuid tõendeid ja küllaldaselt julgust kõnelemiseks — mis tihti puudub aga lääne demokraatlikel poliitikutel.

Esmajärjekorras on siin tegemist kirjaga, mida sai üks endine sõjavang möödunud aasta lõpul. Selle sissejuhatus kõlab järgmiselt: „Kui Teie neid ridu loete, siis kandke selle eest hoolt, et keegi käesolevat kirja ei näeks ega loeks. Ärge kõnelege kellelegi selle sisust . . ."

„Kirja saatmine tugineb faktile, et Teie 1944 võtsite omale vabatahtlikult kohustuse konspiratiivseks koostööks Riikliku Julgeoleku Organiga kattenime „kuusk" (Fichte) all.

Teie koostöö N. Vene julgeoleku organiga vene ja saksa rahvaste ühiste huvide eest võitlemiseks kestis kuni Teie vabanemiseni vangiaagrist 1949 . . ."

Edasi öeldakse kirjas, et allakirjutatud koostöö-kohustus kehtib ka pärast seda kui asjaosaline on tagasi pöördunud Saksamaale, sest see kohustus pole ajaliselt piiratud. KGB võtab temaga praegu ühenduse, kuna temal alles nüüd on tekkinud võimalused nii kutselisel kui ka poliitilisel alal väärika eksistentsi loomiseks.

„Meie oleme huviga jälginud Teie elukäiku ning selle soodsaks arenguks kõigiti kaasa aidanud seal kus meil on olnud võimalust ja seepärast võime konstateerida täna, et Teie elu on rajatud stabiilsele kutselisele ja seltskondlikule alusele."

Järgnevas nõudmises tähendab KGB alavääristavalt Saksa Liiduvabariigi valitsuse kohta: „Praeguse Liiduvabariigi valitsuse juhtide poliitika on ainult jätkuks reaktsionäärsete jõudude poolt alustatud militaarsele poliitikale, mille sihiks on fashistliku korra kehtestamine, et muuta status quod Euroopas.

Seega on nüüd tekkimas tõsine hädaoht rahule ja julgeolekule Euroopas.

Praegune sotsialistide ning vabade demokraatide valitsus pole ühtegi positiivset sammu astunud muudatuste suunas, vaid jätkab eelmiste valitsuste rahuvastast poliitikat, sepärast on hädavajalik, et iga arusaaja inimene teeks kõik rahu säilitamiseks."

Asjaosaline vastas sellele kirjale eitavalt. Nüüd saabus uus kiri juba märgatavalt ähvardavamas toonis, kus öeldakse, et nähtavasti pole ta esimese kirja sisust õieti aru saanud. Tema omaaegne allkiri konspiratiivseks koostööks kehtib edasi!

Pärast uut ettepanekut kohtumiseks lõpetatakse kiri sõnadega: „Teie kirjutate, et normaalse kodaniku elamistingimuste juures Teil pole võimalik konspiratiivsete ülesannete täitmine. Just see asjaolu, et Teie olete Saksa Liiduvabariigi kodanik, kes on silmapaistval kohal, kohustab Teid tihedaks koostööks meiega."

Palju selliseid kirjasid on saadetud ja kui palju on KGB sel teel hankinud omale agente, selle kohta puudub statistika,

kuid eksiilorganisatsioonide juhtivad isikud Saksamaal on pöörranud oma liikmete poole ja soovitanud, et kui keegi neist peaks saama KGB ähvarduskirju, siis nad otsekohe pöörduksid politsei poole abi saamiseks.

Ka sel juhul, kui kunagi selline kohustus-allkiri on antud KGB-le külastusviisa taotlemisel. Lääne poliitikute poole pöördumise suhtes ollakse skeptilisem, kuna need tihti ei taha pahandusi Moskvaga, mis võiksid halvendada nende isiklikke või koguni ärilisi suhteid venelastega.

Täiesti ettekujutatav on, et KGB võib selliseid kirjasid saata ka balti päritoluga inimestele ja ainsa efektse vastuabinõuna oleks siin viivitamatu ametiasutuste alarmeerimine.

Dr. Felix Oinas Soome Teaduste Akadeemia liikmeks

Felix Oinas, kes on slaavi, soome-ugri keelte ja folkloori professoriks Indiana Ülikoolis, valiti aprillis Soome Teaduste Akadeemia välisliikmeks, nagu kirjas öeldud, „tunnustuseks tema erakordsete teaduslike teenete eest".

Dr. Oinas, rahvusvaheliselt tunnustatud folklorist, on pühendanud rea oma uurimusi soome-eesti ja slaavi rahvaluulele ja-mütoloogiale. Tema teos, „Finnic-Slavic Folklore Relations", mis ilmus Soome Teaduste Akadeemia väljaandel 1969, äratas tähelepanu kui „teos, mil on pööret-tekitav tähendus soome rahvaluule uurimisele" (akadeemik Martti Haavio järgi).

Dr. F. Oinas on sündinud ja saanud oma hariduse Tartus ja õppinud Tartu, Budapesti ja Heidelbergi ülikoolides.

Ta asus USA-sse 1949. a. ja on töötanud Indiana Ülikoolis alates 1951. a. viimased 12 aastat korralise professorina, 1976. a. kevadsemestril oli ta külalisprofessoriks Berkeleys, Kal.

Dr. F. Oinas on teinud uurimistööd Soomes ja reas teistes Euroopa riikides. Ta on saanud kaks korda Guggenheimi stipendiumi ja lisaks Fulbrighti, Fulbright-Haysi, American Philosophical Society, ACLS jt. stipendiumid. 1974. a. oli tal National Endowment for the Humanities uurimisstipendium rahvaluule ajaloo uurimiseks.

Dr. F. Oinas on avaldanud 8 teost ja umbes 100 teaduslikku artiklit.

Tema kääneteuurimus ja arvukad kirjutused on ilmunud Soomes. „Heroic Epic and Saga", mille ta toimetas, on praegu trükis Indiana Ülikooli Pressi väljaandel. Dr. F. Oinas valiti American Folklore Society „valikliikmeks" (Fellow) 1975. a. 1968. a. sai ta medali Soome valitsuse poolt Soomele osutatud teenete eest. 1966. a. oli ta rahvusvahelise komitee liikmeks, kes hindas slaavi õppetoolile kandideerijaid Helsingi Ülikoolis. Akadeemiliselt kuulub ta korp! Ugalasse.

Soome Teaduste Akadeemia asutati 1908. a. teadusliku töö edendamiseks. Ta liikmeskond on piiratud ja koosneb soome ja välismaade teadlastest, kes on äratanud tähelepanu oma teadusliku tööga.

VES

Suurlaager Kotkajärve '77 registreerimine

Suurlaagri staap palub noorte vanemail tagastada lähemate päevade jooksul laagri registreerimislehed.

Juhul kui soovitakse, siis võib laagri maksu tsheki kuupäevaks panna 1. juuli 1977. Kui kellelgil puudub registreerimisleht, siis neid saab küsida skm. Valter Piiglilt, 15 Yule Ave., Toronto M6S 1E7, tel. 766-2255.

Nskm. Avo Piirisild, kes on Great Western Council ameerika skautide juures juhtivalt tegev, aitas organiseerida skaudikeskuse juurde tshehhi skautide üksuse. A. Piirisild on samuti USA eesti skautide malleva abijuht.

Rootsi kirik toetab venelaste propagandat

STOKHOLM (EPL) — Kville kirikuõpetaja Ragnar Block on korduvalt Svenska Dagbladeti veergudel arvustanud Kirikute Maailmaliidu ja eriti rootsi delegaatide tegevust seose Venemaal toimuva rahvusliku ja usulise tagakiusamisega. Järjekordses artiklis juhib ta tähelepanu rootsi delegaatide käitumisele Kirikute Maailmaliidu resolutsioonide vastuvõtmise puhul.

N. Liidu delegaadid nõudsid, et kustutataks lause: „Pidev võõras kolonialism teostab rassilist survet." Lause on aktuaalne seoses venelaste sisserändamisega Baltikumi ning rahvaste varasema kultuuri lämmatamiskatsetega. Seda oli rõhutanud peapiiskop Veem oma ettekandes Eesti kohta.

1970 moodustasid lätlased ainult 56.8% ja eestlased 68.2% oma maa rahvastikust.

N. Liidu delegaadid nõudsid ka, et kustutataks lause: „Ükski rahvas pole täielikult sellest (s. t. rassismist) vaba.." Nende järgi polevat N. Liidus rassismi. Rootsi delegaadid Sundby ja Yitterbrink hääletasid N. Liidu ettepaneku poolt, kuid see kukkus läbi (ainult 33 häält 40 vastu).

Henrik Svenungsson, vaieldes Blockile vastu, leiab, et polevat päriselt selge, kas nõukogude survet etnilistele gruppidele saab nimetada rassismiks.

Yitterbrink ja Engström kirjutavad solidaarsusest nõukogude delegaatidena — kes ju on partei poolt instrueeritud ja välja saadetud. Delegaadid räägivad oma muredest seoses koju tagasisõitmisega.

Tegelikult on nõukogude reziim neile tänulik, et nad on suutnud osavalt juhtida Kirikute Maailmaliidu poliitikat.

Rootsi delegaadid on solidaarsed nõukogude delegaatidega, aga ei tosta tõelisi usuvendi Balti maades. Viimastele oleks kasuks, kui Kirikute Maailmaliit oleks esitanud tugeva resolutsiooni inimõiguste rikkumise puhul N. Liidus, arvab Block.

Liberaalid võitsid valimistel

OTTAWA — Kanada liberaalide partei tuli tugevana välja möödunud teisipäeval toimunud täiendusvalimisest kuues valimispiirkonnas, võites neli kohta Quebeci provintsis ja ühe Prince Edward Islandil. Quebecis läks viies koht Social Crediti parteile, mille esindajana valiti parlamenti endine Social Crediti juhi Real Caouette poeg Gilles. Prince Edward Islandil langes liberaalide valdusesse valimispiirkond, mis oli olnud 25 aastat konservatiivide käes.

Peaminister Trudeaule olid täiendusvalimised suureks moraalseks võiduks. Liberaalide võitusid Quebeci valimisjaoskondades peeti loomulikuks,

kuid esikohale tulek Prince Edwardi valimispiirkonnas, mis oli olnud viimased 25 aastat konservatiivide valduses, oli suureks üllatuseks.

Poliitilistes ringkondades kalkuleeritakse, et peaminister Trudeau kuulutab liberaalidele soodsaks kujunenud poliitilises õhkkonnas juba sügisel välja uued parlamendivalimised, kuid peaminister ei ole seda võimalust veel lähemalt kommenteerinud.

Konservatiivide partei juhile Joe Clark'ile olid täiendusvalimised kibedaks pilliks, kuna ta tegi energiliselt kõigis Quebeci valimispiirkondades isiklikult valimispropagandat kuid pidi leppima nüüd kaotusega täiel rindel.

Ottawas liiguvad isegi visad kuuldused, et konservatiivid on oma juhist pettunud, kuna neil ei ole mingisuguseid väljavaateid Clarki juhtimisel lüüa liberaale ja tulla Ottawas võimule.

VABA EESTLANE
kaks korda nädalas

Maksab Kanadas:		Väljaspool Kanadat:
Aastas	$28.—	$30.—
Poolaastas	$14.50	$15.50
Veerandaastas	$ 8.—	$ 8.50

KIRIPOSTIGA

Kanadas:		USA-s:
Aastas	$46.—	$51.—
Poolaastas	$23.50	$26.—
Veerandaastas	$12.50	$14.—

LENNUPOSTIGA ülemere-maadesse:
Aastas $60.—, poolaastas $30.50, veerandaastas $15.50

Aadressi muudatus 30 centi. Üksiknumbri hind 35 centi.

Kanada aadressidele palume märkida „POSTAL CODE" ja USA aadressidele „ZIP CODE"

Pangatshekk või posti rahakaart kirjutada Free Estonian Publishers nimele.

Tellimine saata:

VABA EESTLANE

P.O. Box 70, Postal Stn. C, Toronto 3, Ont. M6J 3M7

Palun mulle saata VABA EESTLANE aastaks / poolaastaks / veerandaastaks — tavalise / kiripostiga alates „...." ..... 197.... Tellimise katteks lisan $ ..... siinjuures rahas / tshehiga / rahakaardiga. (Raha saata ainult tähtkirjas).

Nimi .....

Aadress .....

KALLIST ABIKAASAT, ISA JA VANAISA

ENDEL HENRIK SUSI

surnud 7. mail 1977 Peterboro, Ont.

mälestavad leinas

ELLA
LINDA abikaasaga
INGRID perekonnaga
TOOMAS perekonnaga

PUHKA RAHUS ARMAS ISA JA VANAISA NING KAUAAEGNE SÕBER

VOLDEMAR LUIK

Sündinud 26. augustil 1897 Tallinnas
Surnud 25. mail 1977 Bramptonis

mälestavad

tütar LEHTI perekonnaga Eestis
ASTA ALENDER
OSKAR AVEL abikaasaga
HARRY ELLER abikaasaga
VALENTIN ERIKS
VOLDEMAR KANA abikaasaga
IRENE KASK
VOLDEMAR LEEMET
HANS MERET abikaasaga
MAGDA MESILA
HELMUT RAE abikaasaga
BORIS RAHE
KALJU SAAR
LYDIA VEANES

Kirstupanek ja matusetalitus neljap., 2. juunil kell 1.30 p. Murray E. Newbigging matusemajas, 733 Mt. Pleasant Rd. Tuhastamine Mt. Pleasant krematooriumis.

ARMAST

EFIMI KAUBER'it

mälestavad endised Scepter'i kaastöölised perekondadega

J. JUHANSON
F. PUKONEN
A. PARIS
A. OAD
E. KUUTAN
J. LOUGAS
E. TEDDER
J. VALENTE
C. MARSILIANO
A. CORRADO
L. SAVINAINEN
C. CIOIA
N. REGINA
I. VARMA
L. KIIVER
B. HARM

MANALASSE VARISENUD HEAD KAASMAALAST

EFIMI KAUBER'it

sündinud 28. septembril 1908 Eestis
surnud 21. mail 1977 Torontos

mälestavad kaaseestlased Royal Beach'is

F. AADLI abikaasaga
K. AASPERE abikaasaga
K. ARDAM abikaasaga
R. GUTBACH abikaasaga
R. HÖBE abikaasaga
P. LEETMAA abikaasaga
E. LOOD abikaasaga
H. LUUKAS
E. MARTINSON
J. MARTVEE abikaasaga
O. MEIDLA abikaasaga
K. MÖLLER abikaasaga
E. MÖLLER abikaasaga
G. NAPP abikaasaga
H. NORTMAA abikaasaga
L. OBAK
A. PARI
H. PERENS abikaasaga
R. PARMAS abikaasaga
I. PÄRT
H. PENT abikaasaga
J. PARV abikaasaga
A. PÄRNA
O. PÄÄBO
E. ROÖ abikaasaga
O. ROSENBERG abikaasaga
J. SÄÄGI abikaasaga
R. WYCIK abikaasaga
E. VIITKAR

Puhka rahus!

ARMAST SÕPRA

EFIMI KAUBER'it

mälestab

HIIDLASTE SELTS

EFIMI KAUBER'it

mälestavad

ILMAR PIRSO perekonnaga
ILSE ja VÄINO SIBUL

OOTAMATA SURMA LÄBI LAHKUNUD

EFIMI KAUBER'it

mälestavad Scepter'i kaas-eestlased

R. VALISTE
O. OTTO
J. HAIBA
J. ROHTLA
J. RANDSALU
E. SIIVIK
E. LUKAS
E. TAMM
J. TUISK
H. UDAM
J. EPNER
T. KASS
J. KOOP
J. KOHA
T. KOPLIMÄGI
S. HOPPE
O. OAD
H. ALKOK
E. MEDRI
E. PAIVEL

Ma olen head võitlust võidelnud,
ma olen oma elukäigu lõpetanud . . .
Tim. 4:7

EFIMI KAUBER'it

mälestavad

THEODOR SUTT
ELISABETH KAJAKS
VELFRID HOLMBERG

Avaldame kaastunnet pr. Kauberile, Lehtale ja Leilile abikaasa ja isa

EFIMI KAUBER'i

surma puhul

Perekond JUHKAM Kalifornias
Perekond KANN
Perekond RAUD
Perekond VÄHI
A. RAUD

HEAD KAUAAEGSET SÕPRA JA TÖÖKAASLAST

EFIMI KAUBER'it

sündinud Hiiumaal

Puhka rahus võõras mullas
igavese kõiduni!
Looja ise uues ilus,
äratab Sind ülesse.

mälestavad

ANTON ALANGO abikaasaga
JÜRI SOOMRE abikaasaga

LAHKUS MEIE UNUSTAMATULT KALLIS SÕBER

AULI MEIUSI

Surnud 26. mail 1977 Sydney's, Austraalias

Leinavad sügavas kurbuses

FELIX ja LY KRABI perekonnaga

Murray E. Newbigging
MATUSEMAJA

Aastakümnete kogemus eestlaste teenimiseks. Oskuslik nõuanne ja mõõdukad hinnad.

M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director

723 Mount Pleasant Rd.
(lõunapool Eglintoni)
Helistada tel. 489-8811 ● 489-8002

Tuleoht Ontario metsades

Ontario loodusvarade minister andis informatsiooni möödunud aastal olnud metsatulekahjudest, mida oli aprilli ja oktoobri vahel kokku 285, kusjuures tuli hävitas 17,000 ruutmiili suuruse metsaala. Tänavu on tuleoht veelgi suurem kuiva ja kuuma kevade tõttu. Seni on olnud juba 289 metsatulekahju ja veel on viis kuud ees, mil tuleoht on tavaliselt olnud veelgi suurem. Oht on eriti suur kuna sademete hulk on olnud juba kaks aastat kaugelt alla normaalse.

KIRIKUD

TORONTO EESTI EVANGEELNE KOGUDUS
Stone Church, 45 Davenport Rd.
Jutlustaja H. Rüdmik
P. O. Box 234, Toronto 18, Ont.
Tel. 233-5390

USUSÕNUMI RAADIOJUMALATEENISTUSED igal pühapäeval, homm. kell 9.30—10.00 lainel CHIC-790 kc.

Raadiojutluse teema 5. juunil: „Sisemine inimene."

Laup., 4. juunil kell 7 õ. PIIBLITUND. Köneleb H. Söderholm.

Pühap., 5. juunil kell 3 p.l. JUMALATEENISTUS. Laulu-ettekanded, jutlustavad H. Rüdmik ja H. Söderholm. Issanda surma mälestamine.

EESTI EV.-LUTERI USU PEETRI KOGUDUS TORONTOS
817 Mt. Pleasant Rd., Toronto
M4P 2L1. Kiriku tel 483-5847
Õp. Oskar Puhm
84 Dinnick Cres., Toronto
M4N 1L8 tel. 483-4103

JUMALATEENISTUS pühapäeval, 5. juunil kell 11 hommikul. PIIBLITUND kell 10 hommikul.

KÜÜDITATUTE MÄLESTAMISE jumalateenistus 12. juunil kell 11 hommikul. Solist Estra Väli.

ÕPETAJA KÕNETUNNID teisipäeviti ja neljapäeviti kl. 6—8 õhtul.

TORONTO EELK JAKOBI KOGUDUS
Kirik: Redeemer Luteri kirik,
(Bloor ja Indian Rd.)
Õp. T. Nõmmik, 501 Davisville Ave., Toronto M4S 1J2. Tel. 483-2478.

Pühap., 5. juunil kell 5 p. l. kolmainupüha JUMALATEENISTUS. Järgneb naisringi koosolek, valimised.

ÕPETAJA KÕNETUNNID on teisipäeviti kell 6—7.30 õpetaja kodus. Muul ajal kokkuleppel.

TORONTO EESTI VABAKOGUDUS
Tel. 461-2077
562 Jones Ave., Toronto 6, Ont.
Jutlustaja E. Saraoja
20 Thorncliffe Ave,,
Toronto 6, Ont.
Tel. 463-6223

Pühapäeval, 5. juunil kell 11 homm. JUMALATEENISTUS ühes Issanda surma mälestamisega. Köneleb jutlustaja E. Saraoja, laulab segakoor.

TORONTO EESTI BAPTISTI KOGUDUS
883 Broadview Ave.
Tel. 465-0639
Pastor K. Raid
10 Lamport Ave. Apt. 307
Toronto 5, Ont. M4W 1S6
Tel. 961-8391

„VABADUSE KUULUTUSE" raadiosaated igal pühapäeval kell 3—3.30 p. l. WHLD 1270 kc.

Pühap., 5. juunil kell 10.15 PÜHAPÄEVAKOOL, kell 11 JUMALATEENISTUS. Issanda surma mälestamine. Köneleb K. Raid, naiskoor. Kell 6 õ. noortekoori KEVAD-LAULUÕHTU. Kaastegevad solistid.

EELK TORONTO VANA ANDRESE KOGUDUS
Carltoni ja Jarvise nurgal
Õpetaja Andres Taul
17 Frank Cresc.
Toronto 176
Tel. 656-5248, kirik 923-5172

Pühap., 5. juunil kell 11 homm. LEERLPÜHA. Solistid Irene Loosberg ja Liina Purje.

Pühap., 12. juunil küüditatute MÄLESTUS - JUMALATEENISTUS kell 4 p. l.

ÕPETAJA KÕNETUNNID igal teisipäeval ja neljapäeval kella 6—8 õhtul kiriku käärkambris.

OOTAMATULT LAHKUNUD ARMAST ONUPOEGA, KOOLIVENDA JA SUGULAST

ERICH VESKIS't

sündinud 31. mail 1925 Kuressaares
surnud 24. mail 1977 Orillias

Rändaja, seisata nooruse rahutul retkel,
unusta mured ja raskused ilusal hetkel!
Ühine laul
nooruse vägeval jõul
tõusku siit taeva poole.

mälestavad kurbuses

MANIVALD perekonnaga Torontos
SUGULASED ja SÕBRAD Kodu-Eestis

ARMAST EMA JA VANAEMA

MARTA SERMAT'it

neiuna Hint
sündinud 6. mail 1899 Suure-Jaanis
surnud 10. mail 1977 Suure-Jaanis

leinavad

poeg VELLO perekonnaga Kanadas
poeg ÜLO perekonnaga Eestis
SUGULASED Eestis

LUGUPEETUD JA ARMAST KLUBI LIIGET

VOLDEMAR LUIK'i

mälestab leinas

EESTI PENSIONÄRIDE KLUBI TORONTOS

OMA VÄIKESE PERE LIIGET

GUSTAV NELEND'it

sündinud 15. juunil 1908 Eestis
surnud 22. mail 1977 Edmontonis

leinab

EDMONTONI EESTI SELTS

KALLIST SÕPRA

ERICH VESKIS't

mälestavad

KAI ja ÄRNI KÄÄRID
HELJO ja RONALD MUUL

Skautliku nooruse spordipäev Jõekääru staadionil

Kanada eesti skaut- ja gaidmalevad on ringkirjaliselt palunud kõiki üksusi, nende liikmeid ning juhte osa võtma kergejõustikupäevast Jõekäärul laupäeval, 11. juunil.

Võistluste eeltööd on suurel määral juba tehtud. Uudisena tänavu on valmistatud omapärane teadetetahvel, millel pidevalt nii võistlejad kui pealtvaatajad saavad jälgida üksikalade tulemusi ning ka kogupunktide muutuvat taset. Mudeleiks on võetud nii Montreali olümpiaadi informatsioonisüsteemi kui ka Kopenhaageni lennuvälja viie-pinnalise raaliga ühendatud teatetahvleid. Häälekõvendajaga teadustajal on ka võimalik viia tähelepanu põnevamatele võistlusmomentidele, et pakkuda pealtvaatajatele huvitavamat pärastlõunat.

Spordipäevale eelregistreerimist ei ole, et kergendada suurlaagriks valmistuvate juhtide tööd. Kohapealne registreerimine toimub Udoras Jõekääru staadionil laupäeva hommikul 11. juunil kell 9 ja 10.30 vahel. Võistlused algavad kell 11 ja lõppu on oodata kell 4—5 paiku. Võistlusalad on üldiselt samad, nagu eelnevatel aastatel. Noorteklassides toimub seitsmevõistlus, hõlmates kaugushüpet, kõrgushüpet, kettaheidet, odaheidet, kuulitõuget, 60 või 100 m jooksu ning 1200 või 1600 m käimist olenedes vanuseklassist. Vanuseklassid algavad 6—7-aastasega ning liiguvad kahe-aastaste klassidena kuni 19-aastasteni. Kehtivaks on vanus võistluspäeval. Vanematele spordihuvilistele on klassid 20—39, 40—49 ning 50—59 a., jälgides Kanada kergejõustikuliidu ja „Masters" klasside tavasid. Kordub jälle 1600 m käik kõikidele, kes soovivad osa võtta, ning uudisena toimub 3000 m jooks, mis pärast mõneaastast puudumist annab jälle võimalust eestlaste vahel harrastada meile omast pikamaajooksude traditsiooni.

Auhindadena on üles pandud kuld-, hõbe- ja proksmedalid kõikides vanuseklassides, eraldi gaid- ja skautmalevatele, ning trofeed teatud võistlusaladel. Eriauhinnad saavad parim hellakene, hundu, gaid ning skaut. Kulude katteks on võistleja osavõtumaks $2. Pealtvaatajatele sissepääsumaksu ei ole.

Skautlikud spordipäevad alustati mõni aasta tagasi Toronto Kalev-Viru lipkonna eestvedamisel. Hiljem on teised skautlipkonnad liitunud võistlustega ning tänavu võtavad esmakordselt osa ka hellakesed ja gaidid. Kalev-Viru kogenul spordijuhtidele on suurema töökoorma tõttu malevate poolt nüüd varutud abi ka teistelt lipkondadelt.

Tartu College'i stipendiumid

Eelmiste aastate eeskujul määras Tartu College'i Nõukogu 2000 dollarit üliõpilaste stipendiumideks. Loodetakse, et heade kandidaatide puhul mõned eraisikud ja asutused ka seekord lisa annavad. Stipendiumi sooviavaldus-lehte saab Tartu College'i büroost tel. 925-4905 või Instituudi sekretärilt tel. 447-8958. Sooviavaldused esitada enne 15. juulit; tshekid loodetakse välja saata enne sügissemestri õppemaksu tähtpäeva.

Nagu varem on ka seekord stipendiumi andmise aluseks sooviavaldaja õppetöö edukus, aktiivne osavõtt eestlaste organisatsioonide tööst ning majanduslik vajadus. Erilist tähelepanu omistatakse õppeala valikule, sooviga ergutada ettevalmistust neil erialadel, mis suuremal määral annaks rakendada eesti rahvakultuurilistes taotlustes. Sinna kuuluvad näiteks eesti keel ja kirjandus, ajalugu, rahva- ja ühiskonnateadused. Kanada oludes on näiteks Soome—Ugri keeled, põhjamaade etnograafia ja ajalugu, juba sinnapoole suunatud.

TARTU INSTITUUT

Seedrioru laste suvekodusse registreerimine

Laste registreerimine suvekodusse on alanud ja kestab kuni 10. juunini. Tähtpäevast kinnipidamine on oluline suvekodu tegevuse lõplikul kavandamisel. Registreerimislehti tuleb nõutada Seedrioru juhatuse kohapealsete esindajate juures, nimelt: Hamilton — Edgar Kink, St. Catharines — dr. V. Tammemägi, London — Heinrich Karu, Kitchener ja teised keskused, kaasaarvatud USA — Ilmar Jõgi, 242 Murdock Cres., Waterloo, Ont., tel. (519) 885-5878.

Londoni eesti rahvatantsijad esinesid tantsupeol

Londoni Eesti Seltsi Rahvatantsurühm esines reedel, 6. mail Marylebone Instituudi kevadisel Laulu- ja Tantsupidul. Tantsijad jagasid riietusruumi türklastega. Ühel pool olid shotlased, teisel pool hispaanlased. Rühm tantsis kaks tantsu: Kosjatants ja Hüppetants. Pealtvaatajaid oli mitusada ja vastuvõtt väga hea.

© Põhja-Ameerika karikaturistide kongress peeti 11.—15. maini Mexico Citys, kuhu selleks puhuks sõitis ka karikaturist Edmund Valtman abikaasa Helmiga. Pärast kongressi nad külastasid Guadalajarat, Moreliat, Puerta Vallartat jt. kohti.

Äge valimiskampaania Ontarios

Tööpuudus tähtsamaks probleemiks

Ontarios on tõusnud valimiskampaania 9. juunil toimuvateks provintsivalimisteks haripunktile. Kõik kolm parteid — konservatiivid, liberaalid ja NDP — teevad oma kandidaatide läbivilmiseks energiliselt selgitustööd ning parteijuhid William Davis, Stephen Lewis ja Stuart Smith sõidavad mööda provintsi ringi, et selgitada rahvale oma seisukohti.

Praegu võimul olev konservatiivide partei esineb stabiilse ja tüsedate saavutustega parteina, kes on koostanud põhjaliku programmi Ontario vastu viimiseks paremale tulevikule. Partei lubab juurde soetada uusi töökohti ning hoolitseda Ontario provintsis majandusliku stabiilsuse eest.

Tööpuuduse lahendamise probleemi käsitavad pidevalt ka liberaalide partei juht Stuart Smith ja sotsialistide juht Stephen Lewis, kuna see küsimus on praegusel tööpuuduse perioodil eriti kaaluva tähtsusega.

Stephen Lewis on oma valimiskõnedes esiplaanile tõstnud ka keskkonna puhtuse probleemid ning tema arvates ei ole konservatiivid nendele küsimustele vajalikul määral rõhku pannud.

Ekspertide arvates on konservatiivse raske tõrjuda enamuspartei positsioonilt ning neil on head väljavaated võita parlamendis absoluutset enamust. Konservatiivide suurematekst vastateks seekordsetel valimistel on sotsialistid,

kuna liberaalid ei ole suutnud oma uue juhi Stuart Smithi juhtimisel veel oma ridu koondada.

Ettevalmistused Suveharja pidustusteks Seedriorul

Suvihari 1977, omapäraseks traditsiooniks kujunenud südasuvine suurpidustus Seedriorul, peaks kandma järjekorra numbrit 22, kui arvestada ta sünniaastat 1956. Suvihari mitmekülgne kava on hõlmanud vabaõhuetendusi teatrilt, laulupäevi, rahvatantsijate esinemisi. „Vikerlasi", Kalevi naisvõimlejaid j.t.

Laupäeval, 2. juulil peetava Suvihari # 22 programmi ülesehitus on traditsiooniline. Kava on detailides juba kindlaks määratud ja ettevalmistused selle peoliste ette viimiseks on arenemas hoogsalt. Kell 5 p.l. lauluväljakul peetaval kontsertaktusel esitab vaimuliku talituse piiskop Karl Raudsepp, aktusekõne peab Heikki Leesment ja kontsertosas esineb Toronto Eesti Segakoori ansambl Uno Kooki juhatusel.

Õhtul vabaõhuteatris Eesti Rahvusteatri poolt esitatav vanameister August Kitzbergi komöödia „Neetud talu" on arvult üheteistkümnes vabaõhuetendus Seedriorul.

Vabaõhuteatri üldkorraldus on pandud sel alal vilunud Ene Rebasele. „Neetud talu" lavastavad Lydia Vohu ja Kaarel Söödor. Viimane on ühtlasi selle näidendi vabaõhulavale seadja. Lavapildi ehitusmeeskonna annab taas Seedrioru. Valgustus: Eduard Rebane. Heli: Artur Vaart. „Neetud talu" proovidega tehti algust 11. mail Torontos, kus selgusid järgmised ansambli osalised: Lydia Vohu, Kaarel Söödor, Edgar Kink, Tamara Norheim, Elna Libe, Leena Kalm, Heino Halling, Erik Kastein, Paul Kristal, Jaan Lents, Kaljo Anja.

Laupäeval, 28. mail kolib teater Seedriorule oma n.n. „suvise hooaja areenile", et jatkata proove juba vabaõhulaval ehitusel oleva „Neetud talu" taustal.

Siirdumine proovide tööga kevadvärskele Seedriorule on teatrile saanud traditsiooniks.

Selleks, et kõik — nii loodus kui ka sinna lisatud inimkäte töö produktid — oleksid jälle laitmatult korras, algasid kevadised talgutööd juba 14—15. mai nädalalõpul. Kahe päeva jooksul muutus mõndagi Seedrioru üldpildis. Tarede ümber ja sees askeldas maalrite maleva. Järvetare tagant kostis ehitustööle omast „muusikat". Sinna pandi püsti uus kuurialune saunapuudele . . . Siin-seal langetati vanaduse tõppe surnud vägevaid puid. Murualadel lõigati esmakordselt rohi ja tarede ümbrus puhastati sügismälestusina sinna jäänud puulehtedest ja okstest . . .

Pühapäeva õhtuks oli talgutööde registrisse kantud 53 nime ja 480 uut töötundi. Üheteistkümne nime ette oli arvepidaja lisanud tähed „N.G.", s.t. nooremast generatsioonist, mis vihjab elu arenemisele õiges suunas.

Talgutööd kestavad nädalalõppudel kuni Seedrioru on valmis peokülalisi tervitama 2. juulil.

H.P.

Wintario uued võidud

26. mail toimunud järjekordsel Wintario loosimisel langesid viis 100.000-dollarilist võitu pileteile nr. 61953 seerias 96, nr. 28346 seerias 105, nr. 44650 seerias 5, nr. 91267 seerias 93 ja nr. 42112 seerias 19.

Seekordsel loosimisel tõmmati välja ka 100 preemiavõitu, mille suuruseks oli 10.000 dollarit igaüks.

MOODNE SUVILA
„Jõekäärul" üürimiseks, perioodiliselt, ka tubadena. Mugavusi.
Tel. 488-8533

JAAN ALMER
KATUSETÖÖD
Tel. 699-5295
Teeme uusi ja parandame vanu nii linnas kui ka suvilates

HOGAN
FONTIAC BUICK Co. Ltd.
348 Danforth Ave., Toronto
FONTIAC FIREBIRD
LE MANS ASTRE
BUICK VENTURA II
G.M.C. veoautod
Pruugitud autod
Esindaja:
Paul Juttus
Telefon: äris 461-3561
kodus 423-5716

Kingad Lääne-Saksamaalt ● Tel. 533-8122
Prantsusmaalt, Austriast
Naiste ja meeste kingad.
Ekstra laiad suurused,
ka jalatoega
Patacsi Shoe Salon
480 Bloor W., Toronto 4, Ont.

EESTI ALUMIINIUM KOMPANII
võtab tellimisi vastu alumiinium uste, akende ja välisseina katete tööde peale (aluminium siding). Neljas värvis alumiiniumist veerennid ilma jätkudeta (ühes tükis). Tasuta hindamine. Töö kiire ja korralik.
H. OSSO, tel. 884-4558 ja 832-2238, Richmond Hill, Ont.
Met. lic. nr. B 888

Suur väljamüük — 20% HINNAALANDUST
Mõned kaubad müügil 20—50% hinnaalandusega
SUOMI-AITTA
ESMAJÄRGULISED IMPORT-ARTIKLID SOOMEST
2031 YONGE ST., TORONTO, ONT. M4S 2A2 ⊙ TELEFON 483-6650
Äri lahtioleku ajad: teisip., kolmap. 10—6, neljap., reedel 10—7.30 ja laup. 9.30—5.30. Esmaspäeviti suletud.

ÜKS VANEMAID SOOME SAUNAAHJUDE VALMISTAJAID KANADAS
11 erinevat soome saunaahju tüüpi ja absoluutselt parimad puudega köetavad saunaahjud.
Lähemaks informatsiooniks:
Fenno Sauna Enterprises Ltd.
124 Manville Rd. Unit M—I, Scarboro, Ont. M1L 4J5
Telefon 759-3935, Muskokas õhtuti ja nädalalõppudel: telefon 1-705-762-5393

VABA EESTLANE vahendab tellimisi
Eesti Kokaraamat
273 lk. — eesti ja inglise keeles
Koostaja Viivi Piirisild, väljaandja Los Angelese Eesti Naisklubi
Hind alates 1. juunist $6.50. Tellimised saata sl.t.
Raamatud postitatakse Los Angeles'is, Kalifornias
The Estonian Cookbook

Rahvarõivaste pildistamine

Eesti Kunstide Keskuse tänuväärne töö — rahvarõivaste jäädvustamine diapositiividele — jatkus 15. mail Tartu Kolledzhis. See oli käesoleva hoogtöö korras teine ja viimane pildistamine.

Ka seekord andis Toronto Eesti Naisselts kõigiti oma suure panuse algatatud ülesande lahendamisel, eriti asjatundjate osas, kelleks osutusid proua: H. Lehola, M. Veskoja, E. Toomberg, A. Kullango ja allakirjutanu. Kõik pildistatavad rahvarõivad vaadati järele ja juhiti omanike tähelepanu puudusile, kuna neid esines.

Oleme kõik kogenud, et Torontos olevad organisatsioonid näevad meeleldi rahvarõivaid oma liikmete esinemisel küll kohapeal, küll väljaspool Torontot. Oleme aga kogenud ka seda, et organisatsioonidel puudub huvi rahvarõiva kui meie tõelise kultuurivara korraliku valmistamise ja kandmise vastu, eriti kui esinetakse teistele rahvustele. Võõra silma näeb sageli vigu palju kergemini, ise oleme harjunud nendega. Ma ei mõtle seda etteheitena asjaarmastajaile rahvarõivaste valmistajaile ega organisatsioone juhtivaile isikuile.

Ütlen vaid — heatahtlikel valmistajail puuduvad vastavad teadmised ja sageli ka oskused.

Rahvarõivaste valmistamine ei ole kerge. See nõuab palju aega ja on küllaltki kallis.

Olen aastad valmistanud rahvarõivaid nii Kanadasse kui ka USA-sse. On veel teisigi oskuslikke ja teadlikke rahvarõivaste valmistajaid. Need on peamiselt olnud lastevanemad, õigemini emad ja vanaemad kodust kaasatoodud oskustega. Kuid aja jooksul on nii mõnigi teadmine ununenud ja oskused tehniliselt muutunud. Paratamatult tekivad vead, mis tihti selgesti nähtavad ja mis nõuavad parandamist. Kahjuks pole ükski organisatsioon senini sellele mõelnud. Oleme tõsiselt aeglased ja „iseseisvad targad" inimesed!

Kui nüüd üks organisatsioon — Eesti Kunstide Keskus — on Kanada valitsuse majanduslikul kaasabil oma ülesandeks võtnud meie rahvusgrupi vanavara esemeid kirja panna ja diapositiividele jäädvustada, siis leiab mõni, et seda pole vaja.

Tänu Eesti Kunstide Keskusele pildistati rahvarõivaid mitmete organisatsioonide ja isikute lahkel koostööl. Pildistajaiks olid mõlemal korral V. Muikma ja U. Vompa. Rahvarõivaste demonstreerijaiks oli liikmeid Toronto Eesti Naisseltsist ja Toronto rahvatantsijate rühmast „Kungla" ning ka laulukooride liikmeid ja lasteaia kasvandikke.

Lisaks rahvarõivastele pildistati ka üksikesemeid, nagu tanusid, põlletikandeid, vöösid, seelikute riide proove jne.

Seni on valminud üle kahesaja diapositiivi, mis peegeldavad meie rahvarõivaste ilu ja mitmekesisust täiel määral. Kavatsusel on neist koostada diapositiivide kogum, mida saadab helilint seletustega. Valmistatud kogum tuleks näitamisele eesti koolides, Toronto Eesti Naisseltsis ja teistes organisatsioonides. Soovikorral näidatakse seda ka kanadalastele ja teistele asjast huvitatuile. Rahvarõivad nii naistele kui meestele on saadud mitmetelt organisatsioonidelt. Et seda kõgumit kättesaadavaks teha kõigile rahvarõivaist huvitatuile ja valmistajaile, vajame oma panipaika, oma muuseumi.

Oma muuseumi asutamine on Kanada valitsus nõuanne kõigile etnilistele gruppidele, sest riigi muuseumides pole ruumi meie kultuurivarade talletamiseks.

See selgus jutuajamisel Philip R. Tilney'ga, kes on Kanada riikliku muuseumi (National Museum of Man, Ottawa) Baltimaade ja Balkani osakondade juhatajaks.

Nii siis — käed külge! Oleme abiks Eesti Kunstide Keskusele, kes koostöös Toronto Eesti Naisseltsi rahvarõivaste eriteadlastega püüab populariseerida ajalooliselt õigeid ja kauneid rahvarõivaid. Nimetatud asjatundjad on võtnud eeskujuks Helmi Kurrik'u unustamatu töötulemuse tema väärtusliku raamatu näol, mis ilmus Eesti Rahva Muuseumi väljaandel 1938. aastal.

AURELIE SOO

„Record" eesti võimlejaist

Hackensackis, N.J. 160.000-ndelise tiraazhiga ilmuv „Record" avaldas läinud nädalal oma Northwest osakonnas suure pildi eesti võimlejaist, kes esinesid hiljuti Paramuses 1500-pealise publiku ees korraldatud võimlemisdemonstratsioonil. Eesti võimlejad Põhja-N.J. (New Milfordi) rühmast täitsid Anu-Irja Parmingu juhatusel õhtu kavast ühe osa. Pildireportaazh on ainult eesti võimlejaile pühendatud, kes saavutasid seal erakorralise tähelepanu. Leht märgib, et pildil on eesti võimlejad Virge ja Aiki Vinkman, Susan Cox ja Silvia Vaher.

A Charter for Ontario.

(Õigustekiri Ontariole)

Mida see tähendab teile.

„See Charter of Ontario on välja kasvanud Progressiivse Konservatiivse partei kogemustest ja poliitikast, mida ma olen väljendanud oma uueaasta läkituses, parlamendile esitatud programmides ja minu valitsuse viimases eelarves. See hõlmab sellised alad nagu: töökohad (Progressiivne Konservatiivne Partei lubas aastas juurde soetada 100.000 uut töökohta); elumajade ehitamine; vanade inimeste ja erivajadustega laste eest hoolitsemine; õigus töötada ja omada õiglast tasu; õigus kaitset saada suurettevõtete ja organiseeritud tööliskonna ebaõiglase käitumise vastu; õigus vabadusele, õiglusele, võrdsusele ja kaitsele selle suure provintsi kodanikena. Ma usun, et selles Charter'is peegeldub arusaamine kogu provintsi elustiilist ja inimeste vajadustest.

Sellega rajatakse plaan, mis hoiab Ontario tugevana ja dünaamilisena — sellise kohana, kus mineviku jäädvustamine on tasakaalustatud tuleviku kasvuga.

Ükski teine poliitiline partei ei rakenda Charter'it käiku.

Progressiivne Konservatiivne Partei on võtnud endale kohustuse nende eesmärkide saavutamiseks. Ma pöördun teie poole sooviga, et teie ühineksite minuga selle Charteri käiku rakendamiseks hääletades 9. juunil Progressiivsele Konservatiivsele Parteile."

WILLIAM DAVIS, PEAMINISTER

HÄÄLETAGE PC 9. JUUNIL

ARVI KORK

MEHHIKO TEEL

11.

„Hmmmm", tegi Kiiv pikalt. See minu poolt esile toodud aspekt ei paistnud talle ennem ette tulnud olevat. „Hmmmm-jaa. Sa siis arvad, et Don Vittorio kavatseb meid tsementsaabastes Jaapani poole jalutama saata, või midagi sellist?"

„See on võimalik."

„Hmmm. Kui tohib küsida, miks on ta meie järgi jahtimas?"

„Kust mina tean, võibolla on tal vana Vito peale elu täis? Kas sa ei kuulnud, kui ta ütles, et Vito on kalaabrialane, tema aga sitsiillane? Kuigi ta ka Napoli-nimelist restorani peab, aga see on ainult niisama jälgede segamiseks. Ja meie kaks oleme hoopis välismaalased, mis on siis meie elud väärt? Ära unusta, et see on Mafia harilikumaid kombeid, oma ohvritele enne pidu söömaaeg korraldada ja nad siis teise ilma saata? Kas sa ei ole lugenud, mis tehti New Yorgis endisele suurele Mafia-bossile Marranzano'le, Castleammarese sõja ajal?"

„Misasja?"

„Sa räägid küll mõned sõnad sitsiilia keelt, aga sa ei paista Mafia ajalooga tuttav olevat. Tead sa, mis on „sitsiilia õhtukellad" — inglise keeli „sicilian vespers"? See on märguanne, et välismaalastele tuleb anda tera ja visata nad Vaiksesse ookeani, kallis kamraad!"

Kiiv vaatas hirmunult ringi.

„Siis pole me ju veelgi — hädaohust väljas? Kui ta meid tõesti merepõhja tahtis saata, siis anname talle ju haruldase võimaluse, niiviisi üksi pimedas mere ääres istudes, või mitte?"

Kuid rand ümberringi oli tühi, ainult eemal näis mõni paarike liikuvat ja muidugi teisel pool rannavalli liikus inimjõgi mööda kõnniteesid.

„Kui ta meile piilurid järgi saatis", arvasin mina, „siis on siin pime ja ta ei näe meid teps mitte."

Selle peale tõusime mõlemad üles ja jalutasime rannariba mööda umbes oma hotelli suunas tagasi.

„Milleks on tal üldse tarvis meid passida", arutas Kiiv, nüüd ilmselt minu poolt suggereeritud hirmupsühhoosist haaratud, „ta teab, kus me elame, tal pruugib meile ainult sinna oma poisid vastu saata."

„Muidugi võib ta", olin mina nõus, „sa andsid ju talle lahkelt meie hotelli nime ja toanumbri. Ta ütles ju, et saadab oma poisid, et meid homme sinna konvendikooli viia, kus Rosita lapsed koolis käivad. Kuidas see üldse on, et sellisel madalamat sorti baaridaamil käivad lapsed konvendikoolis? See tundub rohkem nagu kõrgema klassi eralõbu, sest vaevalt nad seal kloostrikoolis kedagi ilma rahata koolitavad. Ei, kallis sõber, mulle paistab, et need poisid tulevad meile järgi küll, aga kloostrikooli nad meid vaevalt viivad."

Kiiv ohkas raskelt, tõmbas oma liigendnoa taskust ja lehvitas sellega paar korda õhus ringi.

„Mida rohkem ma su juttu kuulan, seda rohkem hakkan ma igas asjas kahtlema. Mida sa arvad, et me peaksime tegema? Siit hoopis jalga laskma?"

„Targem oleks", arvasin mina. „Võiksime näiteks Mexico City'sse lennata ja seal konsulaadi kaudu katsuda ta jälgi üles võtta. Sa ei öelnud mulle, et ta seal oma passi pikendamas käis — muidu oleksime võinud sinna kohe minna."

„Aga mis siis, kui vana Vittorio õigust rääkis ja ta armukese lapsed siin tõesti kloostrikoolis käivad? Siis laseme ainulaadse võimaluse käest ära", arutas Kiiv.

„Muidugi", pidin ma talle õiguse andma, „selline võimalus on ju tõesti olemas. Aga ma ei taha sellise võimaluse peale oma elu riskima hakata. Ja sellist asja saab ka telefoni teel järgi pärida, meil pole selleks ise tarvis isiklikult sinna minna."

„Mis me siis teeme?"

„Me ei lähe täna öösel üldse El Matadori tagasi. Võtame endale kuskile mujale toa. Homme vaatame, mis edasi saab. On sul küllalt raha kaasas?"

Õnneks tal oli. Jah, tal olid omad rahad ja reisitshekid kaasas. Mina olin oma lollist peast hotelli kinga sisse jätnud.

Vaatasime hoolikalt ringi, aga kedagi ei paistnud meil kannul olevat. Panin oma sandaalid uuesti jalga, Kiiv tegi samuti, ja me läksime rannapuiestee poole tagasi. Kell võis nüüd juba kümne ümber olla. Võibolla ka rohkem, sest olin oma käekella enne hotelliruumi jätnud, kui ujuma läksin, ja Kiivil polnud ka kella kaasas. Mehhikos aga tornikellad kunagi õiget aega ei näita. See on vist sellest tingitud, et neil pahatihti elektrivool katkeb ja siis jäävad muidugi ka tornikellad seisma. Pärast ei viitsi neid aga keegi enam õigeks panna. Mehhikos ei paistnud ajal mingit erilist tähtsust olevat. Iga asi tuleb omal ajal, või siis nõks hiljem. Mis täna ei juhtu, juhtub homme. Hasta Manana, Senores y Senoritas! Kuni homseni.

Ronisime üle kivivalli rannapuiesteele tagasi. Keegi ei paistnud meile erilist tähelepanu pööravat. Kui aga olime pisut edasi liikunud, et mõne lähedase odava hotelli järgi ümber vaadata, astus üks laiades pükstes ja õlgkübaras caballero meile tee peale ette, valged hambad irvakil tume-tõmmus näos.

„Hé, Senores los Americanos — tulge, astuge sisse meie restorani, kõige paremat sorti merevähid, kõige peenemat sort biffsteegid ... tulge ja proovige, mi casa es su casa!" Et minu maja on teie maja!

Kuna aga olime juba kõhud täis söönud ja nüüd ainult paraja öömaja järgi ringi vaatasime, ei olnud me ta pakkumisest huvitatud. Tahtsime tast mööda astuda, aga ta ei tahtnud seda sündida lasta. Ta haaras Kiivil varrukast.

„Holà, senor Gringo — mis viga, kas pole raha? Võibolla siis krediitkaart, me võtame Ameerika Ekspressi ..."

Siitsamast läksid trepid alla, see restoran näis asuvat keldrikorral, rannapuiesteelt mere poole. Kiivil viskas nähtavasti järsku närv üle, sest ta käratas: „Lase lahti, tahmanägu!"

„Ehé, senor, sa ära ütle nii, see ei ole ilus, senor Gringo!" Ilmselt ei meeldinud mehhiklasele, et teda tahmanäoks hüüti, aga Kiivile ei meeldinud, et teda varrukast tiriti. Ja talle ei meeldinud ka Senor Gringo olla, sest selle aja peale oli ta taibanud, et gringo on Mehhikos sõimunimi. Kust see õieti tulnud on, ma ei tea. Üks kohalik tahmanägu seletas, et see olevat Pancho Villa aegadest, et siis olevat USA sõdurid kannud rohelist vormirietust, ja kui nad mööda mäekülge roninud, siis öelnud mehhiklased, et „green go" — roheline läheb. Sellest siis gringo. Teised jälle, et ameeriklased laulnud, sel ajal kui nad Mehhikot okupeerimas käisid, laulu „Green grow the lilacs, ho!" Ja et sellest olevat tulnud „gringo". Olgu kuidas oli, aga Kiivil järsku ei meeldinud gringo olla, ja ta lennutas tahmanäole rusikaga, otse kõhukoopasse.

Must näoga poiss vajus kokku nagu liigend-nuga, ja rullus tagurpidi mööda tsement-treppi allapoole. Kiiv vaatas talle ehmunult järgi.

„Teeme sitket, Harv!"

Nojah, siis me tegime sitket. Pikkade hüpetega üle rannavalli ja mööda liiva leekima. Keegi ei paistnud meid taga ajavat, nii et jäime paarisaja sammu järgi ähkides seisma. Higi jooksis jälle mööda külgi alla.

„Kiiv, põrguline, mispärast sa sellele vaesele restorani-poisile nii ägedalt pihta andsid? Mis ta sulle tegi?"

„Mis ta tegi? Kas sa ei näinud, ta tahtis meid trepist alla tõmmata, kes teab kes meid seal võis ootamas olla?"

Imselt olid mu hirmujutud Kiivile külge hakanud. Aga kes teab, võibolla oli tal õigus kah?

Läksime veel tüki maad mööda liiva, siis ronisime uuesti üle rannavalli ja läksime, silmanurgast siia-sinna piiludes, kõige ligema roosade seintega motelli-sarnase ehituse suunas.

„Posada de Acapulco", vilkusid tuled väravakaare kohal. Kontoripugerikus kükitas unise näoga indukas.

„Tuba kahe voodiga", tellis Kiiv inglise keeles, ja kui indukas sellest aru ei paistnud saama, aitasin mina oma puuratastega hispaania dialektis: „Dormir ... para dos ... para nosotros." Et soovime magamiskohta kahe jaoks, meie kahe jaoks. Ma ei tea, mis ta mõtles, aga Kiivi peotäie pesode näitamisel tuli talle elu sisse, ta võttis varnast võtmed ja juhatas meid mööda pikki ukseridu ühe kuurisarnase ehituse juurde tagahoovis, mille ukse ta avas.

(Järgneb)

Ilma veeta töötav „MULLBÄNK" suvilate KÄIMLA

1. ÕHUTORUKATE, kus on tihe võrk putukate tõrjeks.
3. VENTILAATOR, mis aitab hapendada jäätmehunnikat, samuti hajutab haisu ja kaotab vedeliku.
4. JAGAJA, millega jäte juhitakse kompostiruumi.
5. MULLAKORD soojenduselemendi peal sisaldab protsessi alustamiseks sobivaid mikroorganisme. Need on eriti visa hingega ega pole karta ohtu, et need sureksid.

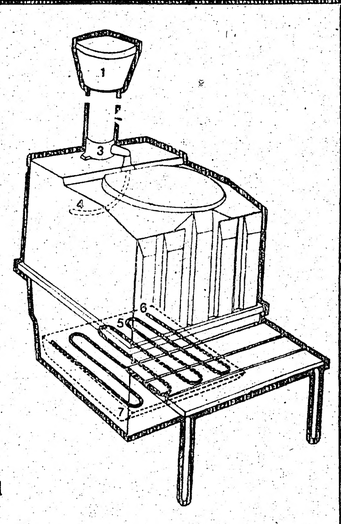

6. SOOJENDUSELEMENDI sees olev termostaat hoiab „Mullbänki" soojuse mikroorganismidele sobivana. Termostaati saab hõlpsasti reguleerida näit. korrashoiu tarbeks väljaspoolse kontaktikarbi kaudu.
7. Mullastunud jäätme KOGUMISKARP.

„Mullbänk" tuuakse kätte 60x80x45 cm (24"x32"x21") suurustes kastides. Raskus on 40 kg (100 n.).
Vajalik põrandapind 61x135 cm (24"x53")
„Mullbänki" saadaval: THE FINNISH PLACE, 5463 Yonge St.

CANADIAN INVENTOR LIMITED
P.O. Box 541
Don Mills, Ontario Tel.: (416) 447-6941
M3C 2T6

Lühiuudiseid kodumaalt

23. aprillil tähistati Jõgeva rajoonis Laiusel esimese eesti meeskoori 150. aastapäeva. Laiuse kihelkonnakooli õpetaja Ludvig Nieländeri õhutusel loodud meeskoor astus avalikkuse ette 1827. aastal. Ka võttis koor osa esimesest eesti üldlaulupeost.

*

23. aprillil sai 555-aastaseks Tallinnas asuv raeapteek, mis on vanimaid maailmas.

*

14. aprillil toimus A. H. Tammsaare 100. sünniaastapäeva ettevalmistamise komisjoni järjekordne koosolek. Arutati juubeliürituste kalendriplaani ning kuulati informatsiooni eesti kirjandusklassiku loomingu propageemist teistes N. Liidu riikides ja välismaal, samuti tema loomingule pühendatud teaduslike konverentside ettevalmistamisest. Tammsaaret tutvustavaid materjale on saadetud kõigisse N. Liidu osariikidesse ja välismaale.

*

Hiiumaal Kärdlas moodustati luuleklubi, mille liikmed jagunevad viide vanusegruppi. Täiskasvanute rühma presidendiks valiti kooperatiivi dekoraator Ott Lambing ja kroonikuks „Hiiu Kaluri" kunstnik Andrus Haiba. Neil päevil teostus II ja III vanusegrupi kogunemine, kus vaatluse all oli Kersti Merilaasi, August Sanga ja Joel Sanga luule. Biograafilisel ülevaated tegi ning isiklikest kokkupuudetest Sangadega vestles Ave Alavainu.

*

„Tallinnfilmi" poolt alustati mängufilmi „Reigi õpetaja" võtetega. Stsenaariumi on Aino Kalda samanimelise jutustuse põhjal kirjutanud Valentin Kuik, rezissöör on Leida Laius. Peaosades mängivad Leonhard Merzin Lempeliusena, Elle Kull Katariinana, Endrik Kerge Kempena ja Evald Aavik kellamehena. Filmi valmimine on ettenähtud sügiseks.

*

Eestit külastas „Rootsi—N. Liidu" delegatsioon kuhu teiste rootslaste kõrval kuulus ka Södertälje linna teatri- ja muusikaintendant Harry Olt. Külaskäigu eesmärgiks oli käesoleva aasta 30. juulist kuni 11. augustini Rootsis toimuvate nõukogude kultuuripäevade kava täpsustamine, kus Eestil tuleb täita kava. Delegatsioonil oli mitmed kokkusaamisi juhtivate isikutega, külastati aga ka ka kultuuriasutusi Tartus.

*

Kodumaal tegutseb Rahvakontrolli komitee nimeline asutus. Ühel viimasel komitee istungil märgiti, et mitmes ametkonnas pole välja töötatud abinõusid paberi säästlikuks kasutamiseks. Nii on „Eesti Kolhoosiehituse" projekteermisinstituudis esinenud üleliigselt suuri paberikulusid. Paberijääkide üle ei peeta igal pool arvestust ja makulatuuri ei anta riigide regulaarselt tagasi.

Eriliseks näiteks ebamajanduslikust ja printsiibitusest näitas Tallinna Telefonivõrgu juhtkond, kelle taotlusel anti välja uus telefoniraamat „Tallinna ametitelefonid" 35,000 eksemplaris just siis kui keskjaamas mindi üle viienumbrililiselt süsteemilt kuuenumbrilisele, millega juba ilmudes olid kõik raamatud iganenud. Aegunud telefoniraamatu trükkimisega aga raisati 10 tonni paberit.

ADVOKAADID

ENN ALFRED
ADVOKAAT-NOTAR
Room 1912, Royal Trust Tower,
Toronto Dominion Centre
Postiaadress: P.O. 326, Toronto
Ont. (Bay & King) M5K 1K7
Telefon: 869-1777
24-tundi telefoni valveteenistus

RAAMATUPIDAJAD

JOHN E. SOOSAAR, C.A.
Chartered Accountant
725 Don Mills Rd. Suite 402
Don Mills, Ontario
183-6308, 429-4944

ANDRES OLVET, LL.B.
Advokaat-notar
Bigelow, Hendy, Shirer & Uukkivi
789 Don Mills Rd.
Tel. 429-3110
kodus 699-2395

● Maikuu esimesel poolel viibis New Brunswickis, N. J. prof. dr. Olev Träss, kes on Torontos ülikooli õppejõuks inseneriteaduse alal. Ta võttis seal osa teaduslikust seminarist N. Brunswickis, mis oli korraldatud seoses ka Ruthers ülikooliga.

Trenti seminar

Kilde ja kommentaare

Möödunud pikal maikuu nädalalõpul toimus teatavasti Ontarios Trenti ülikoolis Eesti Liit Kanadas seminar, mille ülesandeks oli meie noorema generatsiooni ettevalmistamine ühiskondliku elu juhtimiseks. Nagu eelmises „Vaba Eestlases" mainitud, õnnestus seminar üle ootuste ja andis paljudele noortele vajaliku süsti eesti elust juhtivalt osa võtmiseks. Allpool esitame seminari päevilt mõningaid kilde.

„Pärle" Ignas Tõrmaküla kõneoskuse loengult:

— Seo oma tähtis teema mõne veel tähtsama ideega, siis toetab Jumala välk sinu ettevõtmist oma voltide ja vattidega ja sul ei ole vaja toetuda oma isiklikule välgumihklile.

— Kuigi paljud tähtsad jutud räägitakse sosinal, eriti armastajate vahel, ärge sosistage kõneldes — rääkige nii, et ka kõige rumalamad ja kõva kuulmisega inimesed tagareas saaksid aru, mida te räägite.

— Taevaisa on annud teile pasuna, puhuge seda!

— Kui tahate, et teid huviga kuulatakse, siis ärge rääkige poissmeeste konverentsil beebide eest hoolitsemisest või hügieenilistе beebimähkmete tähtsusest.

*

Mõtteavaldusi loenguilt ja grupi-diskussioonidelt, mis jäid kõrvu kumisena:

— On esmakordne nähe inimkonna ajaloos, et eestlased ja teised pagulasgrupid on püsinud globaalselt väljaspool oma kodumaad praegusel kujul, säilitades ja arendades oma rahvuslikku kultuuri (prof. Rand).

— Väljavaade, et kommunism evolutsiooni teel läheks üle sotsialismile või mõnele teisele riigikorrale, on liiga mõistlik, et olla tõenäoline (sama).

— Oma tegevuses ja pürgimustes väljaspool Eestit peame tegutsema mitmes erinevas suunas, et olla valmis võimalusteks, mis võivad tekkida. (sama).

— Küsitakse, kumb on tähtsam, kas kultuuri või poliitika? Minu arvates käivad mõlemad käsikäes (sama).

— Suvepäevad peavad tingimata toimuma vee ääres, et hiidlased ja saarlased saaksid oma laevastikuga osa võtta.

— Vajame eesti ajalehtedes keelenurka, et anda noortele võimalust oma keeleoskust täiendada ja juhtida tähelepanu sageli esinevatele vigadele ka vanemate keelepruugis.

— Vabariigi aastapäeva-aktuste kõnede kvaliteet peab paranema.

— Korraldage meile rohkem Trenti-taolisi kokkutulekuid.

*

Seoses diskussiooniga eestikeelse kirjasõna üle pani allakirjutanu ette toetada eestikeelse perioodika ilmumist konkreetselt uute tellimistega. Tagajärg: 28 uut aastatellijat, nendest 22 kirjandus- ja kultuuriajakirjale „Tulimuld". Öelge veel, et noored ei tunne huvi, tuleb ainult neile läheneda õigel ajal õigel viisil. Kuidas oleks, kui „vanad" teeksid järele, „Tulimuld" ja teised ajakirjad vajavad ka teie toetust.

*

Trenti kokkutulek oli ilus näide mitmete ringkondade koostööst. Lektoritena ja osavõtjaina nägime Eestlaste Kesknõukogu Kanadas valitud liikmeid, tervitusi tõi ja pidas ettekande Eesti Vabariigi üle aupeakonsul Ilmar Heinsoo, korraldajate ja osavõtjate hulgas oli mitmeid Metsaülikooli tegelasi. Üld-rezhii Eesti Liit Kanadas poolt sujuv ja meeldiv.

*

Trenti moodsa ülikooli atmosfäär hea söögi, mugavate tubade ja avarate loengusaalide ning seltskondlike ruumidega võitis kõikide südamed. Oli kuulda plaane Eesti Kultuuripäevade korraldamiseks seal järgmisel aastal. Igal juhul, ruumid lubati kinni panna tulevaks kevadeks, näib, millega meid siis üllatatakse.

*

„Eestlased oma korrektse ja eeskujuliku käitumisega on musternäide grupikokkutulekuist, sooviksime, et ka teised meie konverentsid sama sujuvalt ja häireteta toimuksid", öeldi meile Trent'i administratsiooni poolt. „Olete alati teretulnud siia tagasi." Tõepoolest — polnud kuulda vähimat pahandust ega pisikomistustki, küllap neil vist siis oli õigus.

A. TRUUVERT

Chicago uudiseid

Suurim kokkutulek toimus Eesti Seltsis ajaloolise jüripäeva aktuse puhul pühapäeval, 24. aprillil. Avasõnas esimees August Parts mainis, et eesti rahvuslike tähtpäevade pühitsemine on osa meie seltside töökavast. Neid pidades ja neist osavõttes süvendame oma rahvuslikku vaimu ja saame ergutust rahvuslikel põlduel töötamiseks

Paul Kulasalu oma kõnes andis ülevaate eestlaste kannatustest ja endi olukorra parandamise kätsetest saatuslikust 23. aprilli jüriööst 1343 kuni Eesti omariikluseni ja selle esimese parlamendi, 120-liikmelise Asutava Kogu kokkutulekuni, jüripäeval, 23. apr. 1919 Tallinnas.

Endine pedagoog Elly Kuningas käsitles huvitavas ettekandes teoorjuses vaevlevate talupoegade vastuhakku mõisnikele ja sõjaväele Mahtras 1858, millele järgnes riigivõimu, eriti just mõisnike survel verine kättemaks, mille tagajärjel Vene valitsus siiski pööras rohkem tähelepanu eesti talurahva olukorra parandamisele.

*

Sel pühapäeval pidas ka Chicago elujõulisem 1. kogudus oma 27-aastapäeva jumalateenistust, kuid õpetajata. Koguduse hoolda- ja ülesandeid täitev õp. Elmar Pähn oli mujal seotud ja hädaolukorrast tingitult pidas päevakohase palvuse ja kõne nõukoguliige Jaan Viks.

o

Maikuu algas eestlaste elus kurvalt, mil kahe nädala jooksul lahkus Pauluse koguduse liikmeskonnast surma läbi neli meest. 1. mail suri lühikese haiguse järel endine Rõuge Nursi algkooli juhataja Ferdinand Eelmäe oma 84-sünnipäeva eel. Kuna ta oli, kui õiglane sõbralik inimene eestlaste hulgas väga hinnatud, siis kujunes ka tema matus suursündmuseks, millest paarsada rahvuskaaslast osa võttis. Ka tuletati teda järgneval pensionäride koondise kokkutulekul, kui endist armast kaaslast, südamlike sõnadega meelde. Leinama jäid teda abikaasa Elsa ja poeg Hans abikaasaga. Tema matusetalituse pidas tema endine koduküla koolipoiss — õp. Elmar Pähn.

8. mail peeti kahes suuremas Chicago koguduses emadepäeva, kohvilaudade ja päevakohaste ettekannetega. Laupäeval, 14. mail toimus Eesti Majas Chicago Eesti Segakoori 25-aastapäeva juubeli kontsert ja kevadpidu. Ilm oli elus, rahvast palju ja koori, mis esitas eesti heliloomingut, juhatasid Heinrich Koop ja Marga Tammark. Viimane esines ka mitme soololauluga Regina Võhma klaverisaatel, kuna klaverisoolodega esines noor G. Radosavljevic. Oli tervitusi ja lõpuks tants leedu orkestri saatel. Ning rikkalik einelaud ja baar. Järgmisel päeval, 15. mail oli Chicago väiksemas ja nooremas koguduses — 1. Reform koguduses, emadepäeva pühitsemine. Haarava jutluse pidas kirikus õp. Joh. Teras. Rahvast oli palju ja armulaualisi samuti. Pärast kirikusaalis peetud aktusel rääkis P. Kulasalu eesti ema panusest aegade jooksul. Rikkalik kohvilaud ja palju lilli nii kirikus kui ka kohvilaudadel. Samal ajal peeti ka Eesti Seltsis emadepäeva, mille avas südamlike sõnadega emadele seltsi esimees A. Parts, kõne pidas A. Pähn ja deklameeris M. Pähn-Ketel.

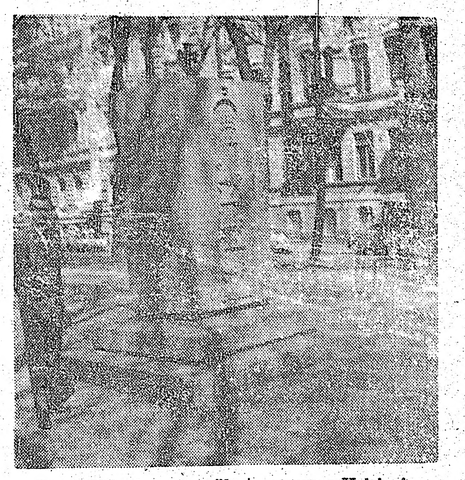

Eesti Vabadussõja mälestussammas Helsingis.

Unustatud monument Helsingis

Eesti Vabadussõjas langenud soomlaste monument tuleb korrastamisele

STOKHOLM (EPL) — Helsingi linn korrastab kõige lähemal ajal Helsingi südalinnas Vana kiriku puiestel asuva Eesti Vabadussõjas langenud soomlaste hauasamba, teatas abilinnapea Veikko Järvinen (sotsiaaldemokraat) hiljuti linnavolikogu koosolekul.

Järvinen andis selle lubaduse vastates põhiseadusliku rahvaeraerakonna esindaja Panu Toivose küsimusele.

Toivonen oli juhtinud linnavalitsuse tähelepanu sellele, et mälestussamba rist on viltu ja sambasse raiutud langenud soomlaste nimed vaevalt loetavad.

Samba ümbrust ei ole talvel lumest üldse puhastatud.

Järvinen ütles, et mälestussamba pronksist rist õgvendatakse ja tekstid sambal renoveeritakse. Sammas ja selle ümbrus korrastatakse lähemal ajal.

Helsingi eestlased on juba varem juhtinud linna ametivõimude tähelepanu samadele asjaoludele, kuid need sammud ei ole andnud tulemusi. Alles nüüd, kui asi viidi avalikkuse ette ja võeti üles linnavolikogus, hakkas asi liikuma.

Sammas on Eesti Vabariigi riigi kingitus soomlastele.

Selle üleandmine toimus 23. mail 1923.

Kohal viibisid Eestis välisminister Aleksander Hellat, kindral Johan Laidoner, Eesti mereväe ülem mereväekapten Herm ning kaitseministri abi, kindral Andres Larka.

Soomlastest oli kohal valitsuse liikmeid ja kõrgemaid ohvitsere. Pärast samba üleandmist korraldati bankett, kus kõneles Eesti saadik Akel.

Sammas on kujundatud arhitekt Siréni ja kujur Saxelini poolt.

Selle püstitamine läks koos transpordi ja ülespanemisega maksma 104.000 tolleaegset Soome marka ehk praeguses rahas umbes 5,1 miljonit marka.

Sambasse on raiutud katke Villem Ridala luuletusest „Epitafium", millise on tõlkinud soome keele Otto Manninen ja rootsi keele Jarl Hemmer.

Soome liinilaeva sõidud Tallinna lõpetati

HELSINGI — Soome reisilaeva „Finnhansa" sõidud Läänemerel eeloleval suvel Leningradi, Tallinna ja Riiga on lõpetatud väga väheste sõitude kasutamise tõttu. Laev võetakse koheselt liiklusest välja ja pannakse müügile.

„Finnhansa" pidi tegema suvel seitse sõitu Riiga, neli Leningradi, lisaks veel nädalalised sõidud Tallinna. Sõidud olid ettenähtud turistireisidena kuhu kuulus ka juhitav päevakava.

Finnlinesi juhataja Esko Riikonen ütles, et lõpetamise otsus tehti koos soome reisibüroodega ja reisikorraldajatega. Ettetellimisi sellistele sõitudele oli tulnud nii vähe, et polnud võimalik neid majanduslikult teostada.

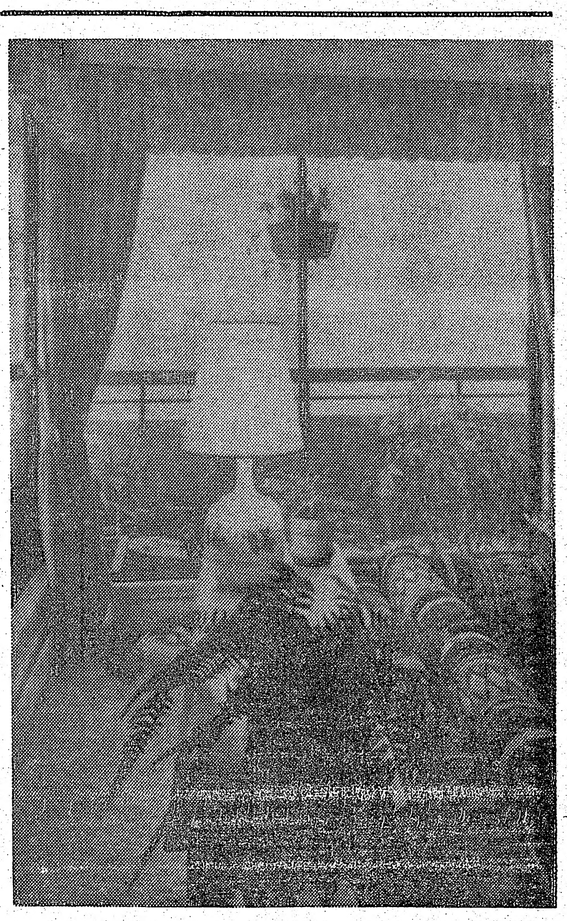

Saksa vaipade ja kardinate kaubamaja MODERN RUGS
DRAPERIISID VALMISTATAKSE KA TELLIMISE PEALE
162 OAKDALE RD. DOWNSVIEW, ONT. TELEFON 745-0507

„VABA EESTLANE" on vabade eestlaste häälekandja

VABA EESTLANE

Ilmub 2 korda nädalas — teisipäeval ja neljapäeval

Teisipäeval, 31. mail 1977 — Tuesday, May 31, 1977

KIREV MAAILM

MADRIID — Keerulised perekonnasuhted tekkisid Hispaanias ühe Coruna haigla eksituse tõttu. Selles haiglas sünnitasid ema ja tütar korraga. Lapsed läksid aga vahetusse ja pärast pikki sekeldusi anti emadele kätte imikud seletusega, et haigla personal tõesti enam ei tea, kes on kelle laps. Ema nüüd ei tea, kas ta kasvatab oma poega või tütrepoega. Tütar ei tea, kas ta kasvatab oma poega või venda. Tütre abikaasa arvab, et ta võib nüüd kergesti olla isaks oma naisevennale.

NEW YORK — New Yorgis suri 69 a. vanuses filmitäht Joan Crawford, ka eesti kinohuvilistele tuntud tummfilmi ajastust kuni helifilmi peaosaliseni reas suurtes filmides. Joan Crawford oli endine naiskelner ja koorilaulja, kes hoolsa tööga end ise edasiarendas näitekunsti alal. Viimastel aastatel oli ta karastusjoogi Pepsi-Cola kompanii üks direktoreid, nimelt ajast, mil tema Pepsi-Cola direktorist abikaasa suri.

STOKHOLM — Rootsi on maailma kõige rohkem Tee-Veestunud maa, kus kast, telekas (mida soomlased kutsuvad töllötin s. t. jõllitis) nurgas on midagi kodualtari või Punase nurga taolist. Nüüd aga ilmneb, et Jaapanis on lugu palju huullem. Nõutakse juba TV-vabu päevi ja tunde, võrreldakse TV-d narkootikaga. Lapsed nutavad vanemaid taga, kes elavad ainult TV-le. Ja vanemad ei tunne paremat lasterahustamise vahendit.

PLASTER CITY, Kalifornia — Inimese kivistunud jäänused, mis usutakse olevat 100.000 aastat vanad, leiti Kalifornia lõunaosas. Sellega lükatakse ümber kõik senised teooriad originaalseist Põhja-Ameerika asutajaist. The Southern Anthropological Association seletas, et leid, mis koosnes reieja õlaluust ning kuni 80 kiviesemest, muutis senised teooriad, et selle maailmajao esimesed elanikud tulid Aasiast, kes asusid Põhja-Ameerikasse 40.000 aastat tagasi.

Soomlased võitsid maleturniiri

Toronto Eesti Majas lõpetati tänavune hooaeg Eesti- ja Soome-maleklubide omavahelise maleturniiriga. Organiseerijaks oli L. Joselin ja eesti maletajatest võtsid osa J. Järve, A. Loorits, H. Loorits, H. Pintson, V. Pikkand, W. Puna ja O. Tuulik.

Maleturniiri võitjaks tuli tuntud soome maletaja P. Hirvonen (5 punkti), teist ja kolmandat kohta jagasid Pikkand (Eesti) ja Ylanko (soome), mõlemad said 4 punkti ja neljandale kohale tuli meie noor maletaja H. Pintson (3½ punkti).

Meie noored maletajad on lootustäratavad ja energilised. Eriti äratas tähelepanu 10-aastane Andres Loorits, kes võitis kolm mängu ja demonstreeris, et temast võib saada üks tulevane malekuulsus.

Maleklubil on suured plaanid. Tuleval sügisel algab ettevalmistamine Stokholmi Eesti Päevade (1980) maleturniiriks. Rõhk on pandud maleklubi suurendamisele ja noorte malehuviliste kaasatõmbamisele. On otsustatud korraldada manalasse lahkunud kauaaegse maleklubi esimehe Erik Kalmari mälestuseks tema nimeline turniir, täpne aeg ja sügishooaja algus teatatakse ajalehes.

AEG.

Sündmuste kalender

O Reedel, 3. juunil kell 8 õ. Tartu Collegeis Akadeemilise Kodu sõprusõhtu.

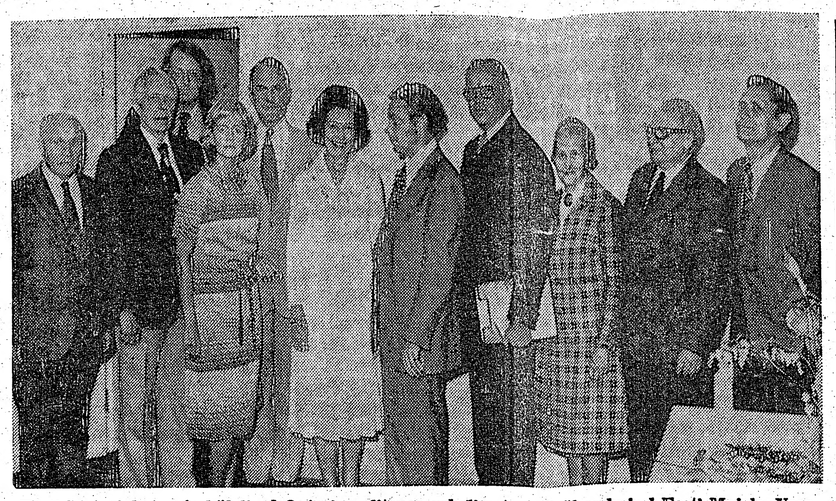

Eesti Maja juhatus ja külalised Ontario valitsuse rahalise toetuse üleandmisel Eesti Majale. Vasakult: EKN peasekretär E. Salurand, „Vaba Eestlase" peatoimetaja K. Arro, A. Raudkivi, Linda Saarniit, aupeakonsul I. Heinsoo, minister Margaret Scrivener, A. Vahtra, Eesti Maja esimees N. Valge, Helvi Kõva, P. Naaber ja J. Roand. Foto: J. Kreilis

Kalev-Estienne moodsa naisvõimlemise õhtud

Möödunud reede ja laupäeva õhtul toimusid St. Lawrence Centre'is Kalev Estienne rütmilise naisvõimlemise esinemisõhtud pealkirja all „liikumine ja harmoonia". Kuna moodne naisvõimlemine on pidevalt saanud rohkem tähelepanu ja teadmine sellest on ulatunud paljudele, siis oli ürituse vastu suur huvi nii et esimesel õhtul oli 800-kohaline saal tulvil külastajaist, kelle hulgas eestlaste osa polnud enam ülekaalus. Rütmiline naisvõimlemine on saanud Kanada spordiharuks ja Kalev-Estienne selle ala esindajaks rahvusvahelises ulatuses.

Üle kahetunnilise kava avas Ken Cavanagh lühikese sõnavõtuga, kellele järgnes International Olympic Committee Kanada esindaja Wirrelli sõnavõtt, öeldes, et moodne naisvõimlemine ei kuulu veel olümpiakavasse,

aga on nüüd juba nii palju tähelepanu äratanud, et sellega hakatakse arvestama kui ühe uue võimaliku olümpiamängude alaga.

Kavaline osa algas näitega Montreali olümpiamängude avatseremoonial kasutamisel olnud lintidega võimlemisest. Järgnes soolonumber ja grupivõimlemised palliga, nööriga ja rõngaga, mida esitas noorte grupp. Täiskasvanud, kes võimlevad keha füüsilise heaolu eesmärgil, näitasid kuivõrd tulemusrohkelt on nende harjutused nende füüsilist võimet suurendanud ja millise innuga nad oma harjutusi teevad lintidega, tamburiinidega ja pallidega.

Edasijõudnute klass demonstreeris kahalise kasvatuse põhikooli alasid alates jooksmise ja käimisega, kohustuliku rõnga- ja vabaharjutustega, kus mõnel puhul see võttis lavatantsulise ilme ja saavutas suurepärase tulemuse nagu „Popcorn" nimelises kompositsioonis.

Just nende noorte juures ilmnes püüdlikkus ja pühenduslik väljendustahe, mis eeldab, et nad järgmisse gruppi jõudes moodustavad uue eliitvõimleja-te vanusegrupi.

Teise osa algusse oli toodud Leida Järvi laulusolistina, kes laulis „Kui mina alles noor veel olin", misajal noored võimlejad temast möödusid või tema ümber esinesid, kus noor Liisa Vähi oli eriti tore oma pika lindiga. Oma solistiosa täitis ta ka järgneva stiliseeritud „Tuljaku" juures, kuna kandlel oli mõlemal juhul saatjaks A. Kuus.

Edasi järgnesid eliitgrupi võimlemisharjutused vaheliti solistidega kus Shirley Lehtinen jt. näitasid lindiga, rõngaga ja palliga oma meisterlikkust kuna grupid viisid sama läbi suuremas ulatuses või erinumbrina kus koreograafilise kompositsiooni olid loonud mitmed võimlemisjuhid. Enamuses jätsid need lavatantsuliselt silmisiduava ja meeleolukalt jälgitava ilme, nagu kolm tüdrukut mustas sõdurimotiivilises „Tommy", dzäzzimotiivilises võimlemises ja haldjaslikus „Mood'is", kus udu kasutamine jättis meeleoluliselt põhipinnalise tausta järgmiseks haldjate (murueide tütarde) tantsuks.

Teiste sooloesinejate kõrval esines ka moodsa naisvõimlemise Kanada esindusmeeskond nuivõimlemisega.

Lõpuks laulis noorteansambel „Säde" ühe laulu misjärgi esitati Evelyn Koopi koreograafiline kompositsioon „Meri", kus väga efektselt tabati merepinna dünaamilist liikumist.

Õhtute korraldamisel olid kunstilisteks juhtideks E. Koop oma abi K. Kruusmägiga, lavajuhiks F. Koop ja tehniliseks koordinaatoriks L. Dorell. Saatemuusika eest hoolitsesid orkestrina E. Kuuskne, V. Gustavson ja Simonlatser, klaverisaatjaina E. Luksepp, Margit Viia, M. Clemens, E. Liigand ja E. Garrett.

Kahel täissaaliga õhtul tutvuti praegu paljurääkitava moodsa rütmiliste võimlemisega ja leiti, et need rütmid on kergelt kaasaelatavad ja imetletavad. Õhtu kava moodustas kokku üle kahetunnilise kestvusega lavastuse, kus ülemineku ühelt numbrilt teisele läksid sujuvalt.

Vaatajaile jäi aga puudu esinemistega seotud informatsioon kuna teadustamist polnud ja ruum kava lugemiseks oli liiga pime.

Kalev-Estienne tegevusest andis see õhtu siiski hea ülevaate. Rikastunud on kostüümide kirevus ja eristillid, mis lavapildi kirevamaks muutis. Üldpildis oli näha kallak mass-spordi suunas, mistõttu esinesid mõned puhtusevead.

Merike Luguse kunstinäitus

Möödunud laupäeval avati Torontos Estee-galeriis Merike Luguse kunstinäitus, seekord koos Petra Alexandra skulptuuridega. Näitusel on välja pandud 12 suuremõõtmelist maali, mis on loodud viimase kuue kuu jooksul. Neis on aineks juba varem tuntud naismotiivid. Esimesel avamise päeval müüdi kaks maali.

Samas galeriis on tal paaril korral juba varem omaette näitused toimunud, mis on saanud hea tunnustuse osaliseks. Seekord ütles kunstnik, et ta arvab, et ta tööd on paremaks läinud ja et ta on jõudnud ligemale sellele stiilile ja väljendusele, mida ta on otsinud ning kus on Euroopa sümbolistide meeleolu. Kuna prantsuse sümbolistid olid peamiselt meeskunstnikud, siis nende lähenemine naisele oli hoopis erinev kui seda on Merike Lugusel, kes ise naisena läheneb oma objektile endakohaselt.

Näitus jääb avatuks 18. juunini teisipäevast laupäevani kl. 11—5 p. l.

Teadaanne

Eesti Kunstnike Koondis Torontos KUNSTILOTERII pikendatud 1. juulini k.a.

EKKT juhatus

Soodsatel tingimustel omaniku haiguse tõttu

MÜÜA

12 KORTERIGA MOODNE KORTERIMAJA LÄÄNE-TORONTOS

(11 korterit 2 magamistoaga)

Täishind $210.000.—, hea sissetulek

Helistada tel. 255-6451, kirjad aadressil: 272 Birmingham St. Apt. 9, Toronto, Ont. M8V 2E4

Trudeau abielu karidel

OTTAWA — Ottawas tehti ametlikult teatavaks, et Kanada peaminister Pierre Trudeau ja tema abikaasa Margaret on lahku läinud ning hakkavad elama iseseisvat elu. Peaministri kolm poega, kellede vanus on 5, 3 ja 1,5 aastat jäävad isa hoole alla. Margaret Trudeau mainib, et ta tahab rajada iseseisvat karjääri ja olla loovaks isikuks. Ühe inglise ajalehe andmetel plaanitseb Margaret Trudeau näitleja karjääri.

Kanada sõjaväe medal Tõnis Nõmmikule

Laupäeval peeti Torontos Kindralkuberneri Ratsaüksuse kadettide eskadroni aastane pidulik inspektsioon. See oli väga laiaulatusliku kavaga päev, kus paraadi vastuvõtmisele järgnes auhindade üleandmine üksuse parimaile allüksusile ja üksikisikuile. Kanada Sõjaväe Medali (Canadian Forces Decoration) anti üle väeosa pastorile kapten Tõnis Nõmmikule tema tegevuse eest sõjaväeteenistuses reservväelasena.

Kindralkuberneri Ratsaüksuses on üksuse ülema abiks leitnant Arvi Tinits, vaimulikuks kapten Tõnis Nõmmik ja väeosa arstiks kapten Jaan Roos; viimane demonstreeris inspektsioonide osas aastaringi suusatamist.

Samal ajal olid väljapanekud väeosa sidevahendeist, esmaabist, kanuudest, suve- ja talvelaagritest, navigatsioonist, relvadest ja nende kõrval informatsioonikeskus kadettidesse puutuvatele küsimustele vastamiseks.

Värskemad uudised loete „VABA EESTLASEST"

Riin Rivanool

Aiarammu

See maailma elu on kui igavene karusell. Ikka ringiratast kevadest sügiseni, rõõmudest muredeni, ja rõõmu kannad kui seebimulli ega tea, millal ta puruneb.

Nõndasi oli siis see kevadrõõm kui seebimull, mis kaasa toob kojuigatsuse isegi siis, kui oled kodus.

Kõigepealt hakkasin ma kuulma lõolaulu. Uskuge või ei, aga kui hommikul aiapoolsest uksest välja astusin ja kopsud suure kohinaga värsket õhku täis tõmbasin — autod polnud veel majaesist jõudnud täistossutada — kuulsin naabriaiast linnulaulu.

„Lõoke, naabrimehe aias!" äratasin Aadama. Uheskoos istusime siis trepiveerele ja kuulasime, mina päris pisarsilmil kodumaiseid viljapõlde ning taevalaotust meelde tuletades ja Aadam olukordi ja asjaolusid uurides, ilma et ta mind neisse pühendanud oleks.

Lõpuks, kui lõolaul juba nii imelikult kaua kestnud oli, astus õue ka naabrimees ja Aadam küsis:

„Kust seda lõõritajat osta saaks?"

Eks olnudki naabrimehel selline üleskeeratav, laulis ja laulis kuniks vedru maha käis ja sedap see lõõritajaomanik nüüd üleskeerama tuligi.

„Häh, ma sain kohe aru", põrutasin Aadamale, sest see polnud temast sugugi kena sedasi poolest suunurgast teise inimese üle naerda.

Ja kuna Aadamal linna asja oli, saatsin ta üksiti sinna poodi, kus kevadväetis parajasti väljamüügil oli.

„Seda on kahte sorti, võtad selle, saad aru, kus koti peal on ilus naerav lammas, sest see on kõige parem!"

„Kas te arvate, et ta tõi? Ei, ta oli võtnud küll samast virnast, aga sellise, millel lambakese asemel oli hoopis tihedate silmadega lehm. Sarved ka veel õieli.

„No kuidas sa arvad, et ma sellisel moel aiandusalal hakkama saan, kui sa mind mõistlikult ei toeta? Ei kasvanud mu käe all enne midagi, aga nüüd ei ole lootust kohe hoopiski mitte! See on ehtne sõnnik, saad aru, ainult et lõhn on ära võetud ja lammas on sellel alal alati etem kui lehm.

Aga Aadam rammukotti ümbervahetama ei läinud, sest tema pooldab niikuinii rohkem kunstväetist ehk lihtsalt „kuntsi" ja tagantjärele tuleb välja, et see oli koguni hea, et see vahetamata jäi.

Minul seda rohelisepõialt ei ole, ükski taim mu hoole all ei edene ja see on igaühel ja üldiselt teada. Aga ma püüan igal aastal sellegipoolest jälle uuesti.

Tänavu juhtus siiski veel hullemini kui tavaliselt.

Esimeses kevadtuhinas hakkasin muru väetama. Eelmise aasta ülejäägid said välja otsitud. Kotil 7-7-7 peal ja raamatute järele peab see sort just hea asi alguseks ja kevadhakatuseks olema.

Lõokese kombel lõõritades asusin väetama. Kotist peotäis „kuntsi" ja viuh! suure kaarega muru peale just nii, nagu vanasti külvajad tegid. Ah, mis kaunis! Randme nõks ja õlast kaar, ikka sellise osavusega, et kallist kraami naabrimehe muru peale ka ei langeks ja rahvas arvama ei hakkaks, et tema samasuguse hoole ja armastusega oma muru eest hoolitseb nagu meie juures tehakse.

Neid kauneid kaari keerutades jäin siis kogematakombel roosipõõsa okastesse kinni ja kui lahti rabelesin, pani sõrmekriimustus hirmsatmoodi valutama.

„No nagu soola oleks haava peale siputatud", pobisesin omaette ja pistsin sõrme suhu.

„Soolane, tõepoolest, soolane", ja siis lõi kui välk selgest taevast pähe:

„Sa kolmepeaga kurivaim ja sõrajalgne sarvik, nõnda see on!" Talvel sai poisile peale põrutatud, et teesoola ei jäeta kevadeks mitte keldripõrandale pappkasti, vaid pannakse tugevasse plastikkotti ja neid meil küllalt. Seal see väetisekott siis oli, tagaküljel kirjad peale kleebitud „TEESOOL".

Suures ehmatuses ja oma agronoomilises tarkuses pesin kohe selle „väetise" veevoolikuga teratumaks muru sisse ja rahmisin teisest kotist seda lehma-oma uuesti peale. Eks näis, mis juhtub!

Olge semud, ärge te sellest Aadamale hingake! Ja iga arusaaja inimene mõistab, et kuidaks saaks üks nõder naisterahvas oma aiaasjandusega edasi jõuda, kui tal on mees, kes talle naeratava lamba asemel toob kotitäie tigeda lehma väge? Eks ole ju nii!

Agronoomia on raske ja kaval teadus ja kui arvestada ilmastikuolusid, muldade koostist, tööpinge panust, väetise väge — siis Aadama-taolisel abikaasal ei ole eeltulevast suvest aiandusalal jällegi väga palju oodata. Aga see kõik on selle süü, et Aadama poolt sai pealesunnitud see lehmanäoline ja mitte lõbusalt naerev lammas.

Tallinna paviljoni teadaanne

Toronto tänavune karavanipidustus algab 17. juunil ja lõpeb 25. juunil: Üheks paviljonilinnaks on tänavu jälle Tallinn Eesti Maja ruumides. Arvukas tegelaskond püüab pakkuda mitmel alal ülevaatlikku eestlaste kultuurilisest elust nii võõrastele kui ka meile.

Viimane päev Karavani-passide ostuks eelmüügi hinnaga $4.00 on laupäev 11. juuni; pärast seda on passi hind ühe dollari võrra kõrgem. Viimasel müügipäeval on passibüroo avatud Eesti Majas kell 9.00 — 12.00 päeval Samas on saadaval ka prii passid alla 13-aastastele noortele ja tegelaspääsmed Tallinna paviljoni abilistele.

Neid Karavani-sõpru, kes passe müügile võtnud, palutakse müümata passid ja passimüügist laekunud summad koos loterii kaartidega tagastada samaks ajaks. Tuleb meeles pidada, et eelmüügilt passe lunastanud isikute ja passimüüjate vahel tuleb loosimisele Tallinna paviljoni poolt välja pandud 6 väärtuslikku auhinda! Võtke varakult tellimised oma naabreilt, sõpradelt ja töökaaslastest ja ärge olge üks neist, kes passe lunastavad Karavani ajal Eesti Maja uksel, siis kui Tallinna paviljon sellest sentigi ei teeni.

Passid ja Tallinn paviljon suveniirkavad on müügil ka E. Abistamiskomitee äris, Meie Elu talituses, Gardenia lilleäris ning Poko Danforth ja Mt. Pleasant äride. Samuti saab passe müügiks T. E. Majast igal esmaspäeval, teisipäeval ja neljapäeval kell 7—8 õhtul ja laupäeval kell 9.30—11.00 e. l.

Kaasmaalased, kes soovivad oma kallist aega ohverdada Tallinnale olles abiks toitlustamisel ja teenimisel, palutakse end registreerida Kalju Jõgile, tel. 487-2094, et oleks võimalik varakult tegelaspääsmeid taotleda.